

LEGAL RISKS WHEN TAKING AUTONOMOUS DIRECT ACTION

**KLIK HIER OM METEEN NAAR DE
NEDERLANDSE VERSIE TE GAAN.**

**CLIQUEZ ICI POUR ACCÉDER DIRECTEMENT
À LA VERSION FRANÇAISE.**

**CLICK HERE TO GO DIRECTLY TO
THE ENGLISH VERSION.**

LEGALE RISICO'S BIJ HET NEMEN VAN AUTONOME DIRECTE ACTIE

WAT JE ZEKER MOET ONTHOUDEN

Voor de actie

- De wet beschermt kapitaal, inclusief eigendommen, en het aanvallen daarvan brengt het risico op gerechtelijke vervolging met zich mee. Het organiseren van acties in het kader van de oproep tot actie van Stop Arming Israel Belgium (SAIB) kan leiden tot vervolging op verschillende niveaus: administratief, strafrechtelijk, burgerlijk (veroordeling tot schadevergoeding). Dit hangt met name af van de actie die u overweegt en van de voorzorgsmaatregelen die u neemt om niet geïdentificeerd te worden. Het is belangrijk om de risico's vooraf goed te evalueren.
- Wij raden jullie aan om voorafgaand aan jullie actie te bespreken wat jullie anonimiteitsstrategie zal zijn in geval van arrestatie.
- Als je geen geldige verblijfsvergunning voor het Belgische grondgebied hebt, of als je een beperkte verblijfsvergunning hebt, kan deelname aan een actie gevolgen hebben op je verblijfstatus.

Tijdens de actie en in geval van arrestatie:

- Jullie kunnen vooral worden geïdentificeerd door de sporen die jullie tijdens de actie achterlaten. Lees het gedeelte over de eerste onderzoeken die tijdens een onderzoek worden uitgevoerd om te begrijpen hoe u zich kunt beschermen.
- Bij administratieve of gerechtelijke arrestatie raden wij je aan om tijdens het verhoor door de politie gebruik te maken van uw zwijgrecht. Je hoeft niets te verklaren (zie het gedeelte over het verhoor tijdens een gerechtelijke arrestatie).
- Geef de politie nooit toegang tot uw gsm (zie het gedeelte over arrestatie).
- Bij een gerechtelijke arrestatie heb je tijdens het verhoor recht op een advocaat van uw keuze. Stel een lijst op met namen van advocaten die je vertrouwt. Als geen van deze advocaten beschikbaar is, doe dan geen afstand van je recht op een advocaat. Er zal dan een pro-Deoadvocaat aan u worden toegewezen.

Na de actie:

- Als je na de actie een brief ontvangt van de gerechtelijke autoriteiten of het betrokken bedrijf, raak dan niet in paniek en neem contact op met het juridische team van uw groep, zodat zij contact kunnen opnemen met het juridische team van Stop Arming Israel.

INLEIDING

Het juridische team van Stop Arming Israel Belgium (SAIB) bestaat uit vrijwillige juristen en niet-juristen/activisten en niet-activisten. Hun doel is om autonome groepen juridisch te ondersteunen. Als je vragen hebt voor, tijdens of na de actie, staat het juridische team voor je klaar. We doen ons best om jullie juridisch bij te staan in geval van vragen, specifieke situaties, arrestaties, boetes, gerechtelijke vervolging, enz.

De acties van Stop Arming Israel België zijn erop gericht de activiteiten van bedrijven die Israël en de genocide op het Palestijnse volk ondersteunen, te verstoren. Dit soort acties worden vaak als illegaal beschouwd. In dat geval kunnen ze worden vervolgd.

Afgezien van de aard van de gepleegde overtredingen, hangt de repressie enerzijds af van (1) de middelen die de autoriteiten inzetten om de daders op te sporen, en anderzijds van (2) de voorzorgsmaatregelen die jullie hebben genomen om niet geïdentificeerd te worden. De eerste factor is onvoorspelbaar. Het feit dat de autoriteiten voor een reeks acties (voor zover wij weten) niet het volledige juridische arsenaal hebben ingezet om de daders op te sporen, betekent niet dat zij dat in de toekomst niet zouden kunnen doen.

Deze gids biedt dus geen enkele garantie voor de juridische gevolgen van jullie actie. Ten slotte is deze briefing niet bedoeld om uit te leggen welke overtredingen je wel of niet moet begaan. Het is alleen bedoeld om je te informeren over de risico's die je neemt en de juiste reflexen die je moet hebben om jezelf te beschermen tegen gerechtelijke vervolging.

Deze briefing is als volgt opgebouwd: we beginnen met de mogelijke risico's van acties in verband met de oproep tot actie van SAIB, waarna we de uitdagingen in verband met identiteitscontroles en strategieën om anoniem te blijven toelichten. Tot slot leggen we uit hoe een mogelijke arrestatie verloopt en hoe je je het beste kunt gedragen.

Je kan contact opnemen met het legal team van Stop Arming Israel Belgium: via e-mail legal@stop-arming-israel-belgium.com.

DE RISICO'S

Er zijn drie soorten juridische risico's: (1) administratieve sancties (hierna "GAS" genoemd), (2) strafrechtelijke sancties en (3) civielrechtelijke veroordelingen tot schadevergoeding. Voor eenzelfde overtreding kunt u niet worden onderworpen aan een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS) en strafrechtelijk worden vervolgd. U kunt daarentegen wel een strafrechtelijke sanctie en een civielrechtelijke veroordeling tot schadevergoeding krijgen.

1. GAS-boete – administratieve vervolging (gemeente)

De betrokken gemeente(n) kan/kunnen besluiten een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS) op te leggen. Het bedrag van een GAS-boete bedraagt maximaal 350 €. Als u deze wilt betwisten, moet u binnen 15 dagen na ontvangst van de GAS-boete een betwisting indienen (bijvoorbeeld door uit te leggen dat de termijn van 6 maanden

tussen het moment waarop het proces-verbaal door de politie is opgesteld en de ontvangst van de GAS-boete per post is overschreden), per e-mail of per aangetekende brief. Aarzel niet om de hulp van het juridische team in te roepen om de betwisting op te stellen. Als deze wordt gehandhaafd, kunt u binnen een maand beroep aantekenen tegen de beslissing van de ambtenaar bij de politierechtbank, maar dat kost doorgaans meer dan het betalen van de GAS-boete. De GAS-boete leidt niet tot een strafblad. De gedragingen waarop de GAS-boetes betrekking hebben, zijn breed en omvatten zowel strafbare feiten als onbeschoft gedrag. De GAS-boetes worden geregeld door een politieverordening die specifiek is voor elke gemeente. Deze verordening is beschikbaar op de website van de stad. Je kunt de politieverordening van de gemeente waar jullie jullie actie willen uitvoeren raadplegen om een beter idee te krijgen van wat er bestraft kan worden.

2. Strafrechtelijke sancties (Justitie - Procureur des Konings)

Strafrechtelijke vervolging hangt grotendeels af van de middelen die het parket inzet, en dus van zijn bereidheid om het repressieve apparaat in gang te zetten. De steunbeweging voor het Palestijnse volk is het slachtoffer van zware repressie door de gerechtelijke autoriteiten. Strafrechtelijke vervolging kan ook worden ingesteld door een burgerlijke partij die schade heeft geleden als gevolg van een overtreding (meestal door het betrokken bedrijf).

Strafrechtelijke straffen worden opgelegd door een rechter. Ze volgen altijd op een onderzoek dat wordt uitgevoerd door de procureur en de politie (informatie) of door een onderzoeksrechter (onderzoek). Het feit dat er een dossier op uw naam is geopend en dat u bent gearresteerd of verhoord, betekent niet automatisch dat er een gerechtelijke procedure volgt.

Als je in het kader van een dergelijk onderzoek wordt opgeroepen, onderneem dan niets zonder een advocaat te hebben geraadpleegd en neem contact op met het juridische team. Als je met meerdere personen in dezelfde situatie verkeert en je dat wenst, raden wij aan om na te denken over een gemeenschappelijke verdedigingsstrategie. Hieronder geven we een brede, maar onvolledige analyse van de strafrechtelijke kwalificaties die kunnen worden gebruikt tegen acties van burgerlijke ongehoorzaamheid. We zijn niet op de hoogte van de actie die jullie van plan zijn te ondernemen, dus onze analyse is niet volledig. We beginnen met het uitleggen van de begrippen deelname aan een actie, voordat we enkele kwalificaties bespreken.

Deelname aan een strafbaar feit

Wanneer een strafbaar feit wordt gepleegd, kunt u onder de volgende voorwaarden als (mede)daders of medeplichtigen worden aangemerkt.

1.-

Het wetboek van strafrecht definieert het begrip dader als volgt (art. 66):

"Degenen die het hebben uitgevoerd of die rechtstreeks hebben meegewerkt aan de uitvoering ervan;

Degenen die door een of andere handeling hulp hebben geboden bij de uitvoering, zodanig dat zonder hun hulp het misdrijf of delict niet had kunnen worden gepleegd;
Degenen die door middel van giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of

macht, kwaadwillige machinaties of kunstgrepen rechtstreeks tot deze misdaad of dit misdrijf hebben aangezet;

Degenen die, hetzij door toespraken tijdens bijeenkomsten of op openbare plaatsen, hetzij door geschriften, drukwerken, afbeeldingen of emblemen die zijn opgehangen, verspreid of verkocht, te koop aangeboden of tentoongesteld voor het publiek, rechtstreeks hebben aangezet tot het plegen ervan, onverminderd de straffen die de wet oplegt aan degenen die aanzetten tot misdrijven of delicten, zelfs wanneer deze aanzettingen geen gevolg hebben gehad.

Men hoeft niet ter plaatse te zijn geweest om onmisbare hulp te hebben verleend bij het plegen van een strafbaar feit.

2.-

Het Strafwetboek definieert het begrip medeplichtige als volgt (art. 67):

- "Degenen die instructies hebben gegeven om het misdrijf te plegen;
Degenen die wapens, instrumenten of andere middelen hebben verschaft die bij het misdrijf of delict zijn gebruikt, wetende dat ze daarvoor zouden worden gebruikt;

Degenen die, buiten het geval bedoeld in § 3 van artikel 66, willens en wetens de dader of daders van het misdrijf of delict hebben geholpen of bijgestaan bij de feiten die daartoe hebben geleid of die daartoe hebben bijgedragen, of bij de feiten die daartoe hebben geleid of daartoe hebben bijgedragen."

Het begrip medeplichtige wordt ruim geïnterpreteerd. Het heeft betrekking op personen die geen onmisbare hulp hebben verleend om het misdrijf te plegen, maar wel nuttige hulp, zoals het geven van instructies, het verschaffen van gereedschap of instrumenten in de wetenschap dat deze zouden worden gebruikt, en personen die de dader van het misdrijf hebben geholpen of bijgestaan. De persoon moet zich "bewust en vrijwillig" gedragen op een manier die bijdraagt aan het plegen van een misdrijf. Dit betekent dat de persoon bewust het verboden gedrag en de gevolgen daarvan heeft willen uitvoeren. Hij weet of moet weten dat een bepaald misdrijf zal worden gepleegd. Een typisch voorbeeld: een groep activisten bereidt zich voor om een fabriek te blokkeren. Een activist die de hoofdingang blokkeert, weet niet dat een andere activist van plan is om graffiti te spuiten in de fabriek. Hij was niet van plan om mee te werken aan het taggen van een gebouw. Als de activist die de ingang blokkeert echter ziet dat de andere activist met spuitbussen naar binnen gaat, had hij dit moeten weten en wordt hij medeplichtig.

De strafrechtelijke kwalificatie van gepleegde overtredingen

We noemen een reeks overtredingen die mogelijks zouden kunnen voorvallen tijdens een directe actie. Aangezien we geen kennis hebben van de actie of de gevolgen daarvan, sommen we een reeks hypothetische voorbeelden op.

Je kan de artikelen waarnaar we verwijzen nalezen in het [strafwetboek](#).

- Graffiti en beschadiging van onroerend goed (art. 534 e.v.);
Vernieling van omheiningen (art. 545 e.v.)
- Opstand: elke aanval op of verzet tegen een politieagent (art. 269 e.v.)
- Vernieling van apparatuur voor de opwekking van elektriciteit (art. 523 e.v.);
- Vernieling of beschadiging van levensmiddelen, goederen of andere roerende zaken (art. 528 e.v.)

- Diefstal (art. 461 e.v.).

3. Burgerlijke aansprakelijkheid (vordering ingesteld door een natuurlijke persoon of rechtspersoon)

Wanneer u in België een overtreding begaat (elke strafbare feite of elk onvoorzichtig gedrag kan een overtreding vormen) die schade veroorzaakt, bent u aansprakelijk en kunt u voor de rechtbank worden gedaagd, waar u kunt worden veroordeeld tot het volledig vergoeden van de schade, wat soms een hoog bedrag kan zijn.

Een burgerlijke veroordeling kan worden gecombineerd met een strafrechtelijke veroordeling als er schade moet worden vergoed. De burgerlijke klacht kan worden gebaseerd op het strafrechtelijk onderzoek.

Een burgerlijke veroordeling leidt niet tot een strafblad, alleen tot de betaling van de veroorzaakte schade. Het is aan de partij die meent schade te hebben geleden om de volledige omvang daarvan aan te tonen, met ondersteunende documenten en bewijsstukken die aan alle partijen in het proces en aan de rechtbank moeten worden meegedeeld om te worden besproken. Er kan een gerechtsdeurwaarder ter plaatse worden gestuurd om een proces-verbaal op te maken. **Negeer hun** en neem geen documenten van hun aan.

SPECIFIEKE RISICO'S VOOR BEPAALDE PERSONEN

Specifieke risico's voor personen zonder Belgische identiteit.

Wij raden het volgende aan:

- Voor Europeanen die alleen naar België komen voor een actie, zijn er geen bijzondere risico's. In het ergste geval lopen zij het risico na hun arrestatie te worden gerepatriëerd naar hun land van herkomst.
- Voor Europeanen met een verblijfsvergunning in België is het risico dat deze vergunning in gevaar komt door deelname aan deze actie zeer klein. Dit is anders als de persoon ernstigere overtredingen begaat.
- Voor niet-Europese buitenlanders die aan een actie willen deelnemen, hangt alles af van de onzekerheid van hun verblijf in België.
- In principe zijn er geen specifieke sancties voor buitenlanders die aan een actie deelnemen (de mogelijkheden voor administratieve sancties en strafrechtelijke en burgerlijke vervolging zijn dezelfde als voor onderdanen). Een strafrechtelijke vervolging of veroordeling kan echter wel gevolgen hebben voor de verblijfsstatus in België.
- Wij raden personen met een beperkte verblijfsvergunning (AI, kaart A, F, E) af om deel te nemen.
- Voor personen zonder verblijfsvergunning kan een arrestatie leiden tot een verplichting om het grondgebied te verlaten, met mogelijke detentie in een gesloten centrum. Wanneer een persoon zonder papieren wordt aangehouden, sturen de politieagenten een rapport naar de Dienst Vreemdelingenzaken en wachten ze op hun beslissing. Er bestaat dus een reëel risico op een bevel om het grondgebied te verlaten, een overbrenging naar een gesloten centrum of naar de luchthaven, enz.

Specifieke risico's voor minderjarigen.

Minderjarigen plegen geen strafbare feiten, maar 'feiten die als strafbaar feit worden aangemerkt'. De jeugdrechtbank neemt hierover een beslissing. De wet verplicht de rechter om de voorkeur te geven aan zogenaamde herstelmaatregelen. Deze zijn gericht op re-integratie en opvoeding, maar de jeugdrechter kan besluiten een jongere in een IPPJ te plaatsen als er gevaar voor de samenleving bestaat.

Minderjarigen kunnen een GAS-boete krijgen. Ze kunnen ook worden veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding in het kader van een civiele procedure via hun ouders, die eveneens worden veroordeeld (zelfs als ze niet bij de procedure aanwezig zijn).

Specifieke risico's voor niet-witte personen, vrouwen en queerpersonen.

Hoewel het niet mogelijk is om volledig te zijn, wil het juridische team toch de aandacht vestigen op de volgende punten:

- Geracialiseerde personen (met of zonder verblijfsvergunning, met of zonder (dubbele) nationaliteit) lopen een groter risico om gestigmatiseerd te worden en meer te lijden onder contact met de ordediensten en tijdens hun arrestatie (geen toegang tot rechten die toch verbonden zijn aan arrestatie).
- Vrouwen en queerpersonen lopen ook een groter risico om dergelijke situaties mee te maken (stigmatisering, spot, pesterijen, geweld, geen toegang tot rechten die toch verbonden zijn aan arrestatie, enz.)
- Bij een fouillering (zie definitie hieronder) moeten personen worden gefouilleerd door personen van hetzelfde geslacht als datgene dat op hun paspoort/identiteitskaart staat vermeld. Voor dit soort fouilleringen schrijft de wet namelijk voor dat deze moeten worden uitgevoerd door een politieambtenaar van hetzelfde geslacht als de te fouilleren persoon. Zodra iemand wordt gevraagd zich uit te kleden, kan worden gevraagd dit te doen in een afgesloten ruimte waar alleen de fouilleurs aanwezig zijn (de wet vermeldt dit niet, maar het is niet verboden). Voor personen uit de LGBTQI+-gemeenschap is het geslacht dat op uw identiteitskaart staat vermeld het enige dat voor de politie telt. Als u een wijziging in uw burgerlijke staat in uw paspoort/identiteitskaart hebt laten aanbrengen, is het nieuwe geregistreerde geslacht geldig.

Opgelet! Het juridische team heeft de specifieke risico's voor mensen zonder belgische nationaliteit, minderjarigen, niet-witte personen en LGBTQI+-personen in kaart gebracht, zodat iedereen deze risico's kan bespreken binnen de affiniteitsgroepen/duo's. Wat te doen als dit gebeurt? Hoe kunnen we elkaar steunen? Hoe kan ik objectief kijken naar wat mij is overkomen? Enz. Enkele tips om mensen te steunen die meer risico lopen bij contact met de politie: Laat de politie mensen niet isoleren. Kritieke momenten: instappen in de bus, uitstappen uit de bus, binnenkomen in de cel. Let op de dynamiek om je heen, hoe de politie zich gedraagt tegenover anderen. Steun transgender personen zodat ze correct behandeld worden volgens hun gender. Follow-up na de actie: check-in, eventueel ondersteuning om geweld in de media te brengen (indien gewenst), ...

IDENTITEITSCONTROLE

In België mogen alleen politieagenten, in uniform of in burger (maar deze laatste moeten hun status kunnen aantonen), u in een openbare ruimte om uw identiteitskaart vragen (bewakers of veiligheidsagenten mogen dit niet). Zij mogen geweld gebruiken om een identiteitsbewijs in beslag te nemen dat u weigert af te geven.

Als u echter geen identiteitsbewijs bij u heeft, kan de politie u niet dwingen uw identiteit bekend te maken. In dat geval riskeert u echter een boete van 208 tot 4.000 euro en/of een administratieve aanhouding voor identiteitscontrole. Wij raden u ten zeerste af om u voor iemand anders uit te geven of valse documenten te gebruiken, aangezien dit als een overtreding kan worden beschouwd.

Let op: als u niet kunt aantonen dat u een verblijfsvergunning voor België hebt, kunt u in een gesloten centrum voor mensen zonder papieren worden geplaatst en vervolgens worden gedeporteerd. In ernstige gevallen kan uw verblijfsvergunning ook worden ingetrokken en kunt u worden gedeporteerd.

Identiteitsonderzoek door middel van een onderzoek

Laat het duidelijk zijn: als je tijdens de actie of door een onderzoek na de actie wordt geïdentificeerd, is de kans groot dat je gerechtelijk wordt vervolgd. Als de door jullie veroorzaakte schade groot is, is het waarschijnlijk dat het bedrijf schadevergoeding zal eisen. Tot op heden zijn sommige bedrijven van mening dat een dergelijke procedure meer schade zal toebrengen aan hun reputatie dan het bedrag dat zij voor een burgerlijke rechtbank kunnen verkrijgen. Zij besluiten dan ook om geen vervolging in te stellen. Dit is niet voor alle bedrijven het geval (bijvoorbeeld: OIP Belgium, een bedrijf dat eigendom is van Elbit System, heeft besloten om voor de burgerlijke rechtbank schadevergoeding te eisen). Bovendien is het aan de procureur des Konings om te beslissen of hij de activisten voor de rechter wil dagen. Ten slotte kan de gemeente een GAS-boetes opleggen.

Daarom is het slim te vermijden dat je geïdentificeerd worden. We bespreken hier (1) de anonimiteitsstrategie en vervolgens (2) de voorzorgsmaatregelen die je moet nemen om niet geïdentificeerd te worden door een mogelijk onderzoek.

Anonimiteitsstrategie

Massa acties maken vaak gebruik van de anonimiteitsstrategie. Als de politie honderden mensen arresteert, worden de activisten vaak vrij gelaten zonder hun identiteit te kennen. De massa zorgt voor het succes van deze strategie.

Voor acties waarbij minder activisten betrokken zijn, is deze strategie minder effectief; de politie kan je dan gemakkelijker langer vasthouden (tot 12 uur bij een administratieve aanhouding en 48 uur bij een gerechtelijke aanhouding (zie het gedeelte over aanhouding)), en er hoeven minder middelen ingezet te worden om je identiteit te achterhalen.

We raden aan om binnen jullie groep te bespreken of u anoniem wilt blijven en hoe jullie dat kunnen regelen. We raden jullie ook aan om te bespreken wat jullie gaan doen als jullie naar een gesloten centrum worden overgebracht.

Voorzorgsmaatregelen om niet geïdentificeerd te worden tijdens een onderzoek

De politie en/of een onderzoeksrechter kunnen een breed scala aan middelen inzetten

om personen op te sporen. Let op: zonder dat je je goede reflexen in geval van een grondig onderzoek hoeft te verwaarlozen, is het van cruciaal belang dat je niet identificeerbaar bent met de basismiddelen die bij een politieonderzoek worden gebruikt:

De basismiddelen waarover de politie beschikt:

- **Bewakingscamera's;** Tijdens een onderzoek worden niet alleen de beelden van de camera's op de plaats zelf bekeken, maar ook die van alle camera's in de omgeving. Zorg ervoor dat u niet herkenbaar bent op een camera in de omgeving en dat er geen verband kan worden gelegd met de beelden van de camera's die op de plaats zelf gericht zijn. Voorbeeld: neem de trein voor uw actie niet in dezelfde kleding als die u tijdens de actie zult dragen.
 - Zorg ervoor dat u niet herkenbaar bent op deze camera's en draag niets dat uw identiteit kan verraden (bijv. kentekenplaat, gemakkelijk herkenbare kleding, bijzonder logo, enz.).
 - Ook de camera's van het openbaar vervoer worden bekeken. De gegevens worden vervolgens gekoppeld aan het gebruikte vervoersbewijs. Gebruik geen mobib-kaart.
- De **video's en foto's** die door de activisten zelf op **sociale media** worden verspreid;
 - Als ze een verdachte hebben, worden deze beelden vergeleken met de beelden van u die beschikbaar zijn op sociale media.
- Het **verhoor** van verdachten, getuigen, enz.
- Het onderzoek van alle **sporen** die op de plaats delict zijn achtergelaten (bijvoorbeeld: de handschoen van uw grootmoeder die op de plaats delict is achtergelaten met uw naam erop geschreven, de USB-stick waarop u gegevens hebt staan (zelfs verwijderde!) die u kunnen identificeren, een tag "handtekening" waarvoor u al bent geïdentificeerd, enz.
- Het inschakelen van de **forensische** dienst om bewijsmateriaal (vingerafdrukken, DNA, enz.) te verzamelen dat u zou kunnen identificeren.
etc.

Bij een grondiger onderzoek, waarvoor vaak een gerechtelijk onderzoek moet worden geopend:

- Het vaststellen van de **locatie van een telefoon**, de plaatsen waar de telefoon zich heeft "aangemeld"
- Het **in beslag nemen van uw computer, uw telefoon;**
- Het vastleggen van de **websites** die u hebt bezocht;
- De **sociale netwerken** die u hebt bezocht, de personen met wie u contact hebt op sociale netwerken, uw publicaties, enz.;
- Het instellen van **afluisterapparatuur**, schaduwen, enz.
Etc.

ARRESTATIES

Er bestaan twee soorten arrestaties: de administratieve arrestatie (1) en de gerechtelijke arrestatie (2).

Administratieve aanhouding

→ Een administratieve arrestatie is overal en altijd mogelijk

→ In principe is deze alleen toegestaan in de volgende gevallen:

- als u de politie belemmert in het uitvoeren van haar taak om het vrije verkeer te waarborgen;
- als u de openbare orde daadwerkelijk verstoort;
- als er redelijke gronden zijn om aan te nemen, op basis van uw gedrag, materiële aanwijzingen of omstandigheden, dat u zich voorbereidt op het plegen van een overtreding die de openbare orde of veiligheid ernstig in gevaar brengt, en om u te verhinderen een dergelijke overtreding te plegen;
- als u een overtreding begaat die de openbare orde of veiligheid ernstig in gevaar brengt, met als doel deze overtreding te beëindigen.

→ Een administratieve aanhouding mag niet langer duren dan “de tijd die nodig is gezien de omstandigheden die deze rechtvaardigen”, met een maximum van 12 uur vanaf het moment dat je niet langer vrij bent om te komen en gaan. Als je wordt gearresteerd wegens verstoring van de openbare orde, mag je arrestatie niet langer duren dan de tijd die nodig is om de rust op de plaats van het incident te herstellen.

→ Als je langer dan 12 uur op het politiebureau blijft, betekent dit in principe dat jouw arrestatie gerechtelijk is (en dat je dus wordt beschuldigd van het plegen van een misdrijf of een misdaad).

Ondervraging tijdens administratieve aanhouding

Bij een administratieve aanhouding hebben politieagenten in principe geen overtreding tegen je in te brengen en hebben ze dus geen reden om je te ondervragen, aangezien er geen onderzoek of proces gepland is. De wet voorziet in dit kader geen verhoor en er is geen contact mogelijk met een advocaat. De politie kan echter wel proberen je informeel te ondervragen (bijvoorbeeld over de actie die je zojuist hebt deed, de politieke beweging, je contacten enz.). Deze zoektocht naar informatie kan dienen om hun dossiers aan te vullen. Het is dan ook sterk aan te raden om te weigeren te antwoorden. Het is belangrijk om te onthouden dat je nooit verplicht bent om hun vragen te beantwoorden, behalve wanneer je als getuige wordt opgeroepen door een onderzoeksrechter. In geval van gerechtelijke arrestatie kan er wel een verhoor plaatsvinden.

Gerechtelijke aanhouding

→ Een gerechtelijke aanhouding vindt plaats bij betrapping op heterdaad of op beslissing van de procureur des Konings of de onderzoeksrechter als er aanwijzingen zijn dat je schuldig bent.

→ Als jou administratieve aanhouding, gerechtelijk wordt, kan je in totaal maximaal 48 uur vast worden gehouden, vanaf het moment dat je niet langer vrij bent om te komen en gaan.

→ Na deze termijn van 48 uur kan alleen een onderzoeksrechter (of een jeugdrechter voor minderjarigen) besluiten je detentie te verlengen door een aanhoudingsbevel uit te vaardigen (met een kopie van al je verhoren en ondervragingen), nadat hij jou, eventueel in aanwezigheid van je advocaat, heeft verhoord, wat zal leiden tot voorlopige hechtenis in de gevangenis. Dit is alleen mogelijk als je wordt beschuldigd van een misdrijf waarop een

gevangenisstraf van meer dan een jaar staat.

→ Dit soort arrestaties leidt op zich niet tot een strafblad, want dat is het gevolg van een daadwerkelijke veroordeling na een proces.

- Je zult waarschijnlijk door de politie worden verhoord.
- Je hebt recht op een advocaat.

Ondervraging tijdens een gerechtelijke aanhouding

Bij een gerechtelijke arrestatie word je waarschijnlijk door de politie ondervraagd.

Door de politie

Tijdens je ondervraging hebt je recht op bijstand van een advocaat. Zorg dat je een lijst met namen van vertrouwde advocaten bij de hand hebt. Het juridische team kan je helpen met deze lijst. Als je geen advocaat hebt gekozen of als jouw advocaat niet beschikbaar is, wordt er een advocaat aangewezen door de permanentie die wordt georganiseerd door de Orde van Advocaten.

Wij raden je af om afstand te doen van jouw recht op een advocaat. Zelfs als het om een toegewezen advocaat gaat, is het beter om een advocaat te hebben dan helemaal geen advocaat.

Hoewel deze advocaten over het algemeen goed advies geven, hebben we ook slechte ervaringen gehad. De juiste houding tijdens een verhoor hangt altijd af van de context, dus we hebben geen absoluut antwoord op de vraag welke houding je moet aannemen. Jouw advocaat, zelfs als deze door de rechtbank is toegewezen, is jouw bondgenoot. Bespreek met hun welke houding je moet aannemen. Hier zijn enkele dingen om in gedachten te houden als je zonder vertrouwde advocaat wordt ondervraagd: Geef nooit nieuwe informatie aan de politie. Je hebt het recht om te zwijgen. In aanwezigheid van de politie en in afwezigheid van jouw vertrouwde advocaat is het vaak het beste om te zwijgen en aan te geven dat je niets te verklaren hebt.

- Wij raden je aan alleen een verklaring af te leggen wanneer je wordt beschuldigd van een ernstig misdrijf dat je niet hebt gepleegd (bijvoorbeeld wanneer je wordt beschuldigd van het mishandelen van een politieagent).
- Geef tijdens een verhoor door de politie nooit toegang tot je telefoon.

Je hebt het recht om het proces-verbaal van de verhoor nog eens door te lezen, maar je bent niet verplicht om het proces-verbaal na het verhoor te ondertekenen. Deze weigering kan geen sancties tot gevolg hebben. In het ergste geval zullen de politieagenten onaardig tegen je zijn of je proberen te overtuigen dat je er belang bij hebt om te ondertekenen, of dat je sneller vrijkomt als je ondertekent (wat niet echt waar is). Het ondertekenen van een onjuist proces-verbaal kan zeer schadelijk zijn.

Als je toch besluit te ondertekenen, hebt je het recht om het proces-verbaal aandachtig te lezen (of het door een politieagent te laten voorlezen) en jouw verklaringen te laten corrigeren of aanvullen. Soms weigeren politieagenten om de tekst van het antwoord te corrigeren. Ze laten de betwiste versie ongewijzigd en voegen jouw correcties apart toe aan het einde van het document. Het is sterk aan te raden om het proces-verbaal nog eens door te lezen om alles te controleren, want alles wat erin staat, kan tegen je worden gebruikt!

Door een magistraat

Na deze eerste verhoor kun je nog worden gehoord door de procureur des Konings en, indien de uitvaardiging van een aanhoudingsbevel wordt overwogen, word je ondervraagd door een onderzoeksrechter.

Onder bepaalde omstandigheden, met name afhankelijk van de ernst van de feiten die jou ten laste worden gelegd, kan de onderzoeksrechter na afloop van het verhoor besluiten een aanhoudingsbevel uit te vaardigen. In dat geval blijft u langer dan 48 uur in voorlopige hechtenis. Dat is het moment waarop je je echt zorgen moet maken. Momenteel worden gerechtelijke arrestaties in het kader van militante acties zelden gevolgd door de uitvaardiging van een arrestatiebevel.

Tijdens het verhoor door een magistraat moet je je anders gedragen dan bij de politie. Hoewel het over het algemeen beter is om bepaalde zaken uit te leggen, hangt alles af van de situatie. Je moet er altijd op letten dat je uzelf of anderen niet incrimineert.

Overleg met jouw advocaat en daag hem of haar uit als je niet zeker bent van wat die voorstelt.

HET VERLOOP VAN EEN ARRESTATIE

De duur van jouw arrestatie begint op het moment dat je je niet meer vrij kunt bewegen. Het is dus belangrijk om te onthouden hoe laat je van je vrijheid bent beroofd, want ze zijn verplicht u 12 uur (of 48 uur) later vrij te laten.

Probeer je op een constructieve manier bezig te houden. Een arrestatie is frustrerend omdat je geen controle hebt over de situatie: wees je daar van tevoren bewust. Blijf tijdens jouw arrestatie kalm, zoek geen onnodige conflicten, weersta provocaties, maar wees standvastig bij elke uitbarsting.

Ambtenaren en politieagenten mogen je alleen in de volgende gevallen boeien: tijdens het vervoer, het overbrengen en het toezicht op gedetineerden of tijdens het toezicht op een administratief of gerechtelijk gearresteerde persoon, indien de omstandigheden dit noodzakelijk maken. De politie is al meerdere keren veroordeeld omdat ze administratief gearresteerde personen had geboeid terwijl de omstandigheden dit niet rechtvaardigden.

Jouw identiteit wordt genoteerd in het arrestatieregister. Je kunt dit ondertekenen nadat je het aandachtig hebt gelezen (als het onvolledig, onjuist of onbegrijpelijk is, onderteken het dan niet).

Je kunt gefouilleerd worden.

Wanneer je net bent aangehouden, mogen politieagenten je altijd oppervlakkig fouilleren (controle van je bagage en oppervlakkige betasting van je lichaam en kleding) om te controleren of je hen niet kunt aanvallen tijdens het vervoer naar de politieauto en het politiebureau (veiligheidsfouillering). Deze fouillering mag niet langer duren dan nodig is voor dit doel en de persoon mag hiervoor niet langer dan een uur worden vastgehouden. De politie kan een "lichamelijke fouillering" uitvoeren voordat je in een cel op het politiebureau wordt geplaatst, om er zeker van te zijn dat je geen voorwerpen bij je hebt die gevaarlijk zijn voor uzelf of voor anderen, of die een ontsnapping kunnen bevorderen.

- Een fouillering waarbij je je moet uitkleden is echter alleen toegestaan “als er individuele aanwijzingen zijn die dit rechtvaardigen en als het beoogde doel niet kan worden bereikt door het fouilleren van de kleding en het aftasten van het lichaam, noch met behulp van een metaaldetector of enig ander technisch middel”. Het uitkleden moet geleidelijk gebeuren, in fasen: de persoon ontbloot eerst zijn bovenlichaam en trekt, nadat hij zich weer heeft aangekleed, zijn onderkleding uit. De fouillering met volledig uitkleden moet in het proces-verbaal worden vermeld, met vermelding van de aanwijzingen die daartoe aanleiding hebben gegeven. Het is verboden om systematische of collectieve fouilleringen met volledig uitkleden uit te voeren.
- Het fouilleren van minderjarigen waarbij zij zich moeten uitkleden, is alleen toegestaan op bevel van de procureur des Konings.
- Ten slotte mag een lichamelijk onderzoek alleen worden uitgevoerd door een arts, hetzij met jouw toestemming, hetzij op bevel van de onderzoeksrechter of de procureur des Konings. Anders is er sprake van machtsmisbruik.

Het is mogelijk dat de politie je vraagt om al jouw persoonlijke bezittingen af te geven en die in jouw aanwezigheid in een verzegelde zak worden geplaatst. Je wordt dan gevraagd om een ontvangstbewijs te ondertekenen (waarin u verklaart dat deze spullen van u zijn), en wanneer je bij jouw vrijlating de zak terugkrijgt. Dit document is geen gerechtelijk document. Sommige politieagenten geven de spullen terug ondanks de weigering om het ontvangstbewijs te ondertekenen, andere niet.

Om te voorkomen dat de politie gemakkelijk toegang krijgt tot de inhoud van je gsm, moet je deze vergrendelen met een code (van minimaal 8 tekens). Schakel de ontgrendeling via vingerafdruk en/of gezichtsherkenning uit.

Als de politie je vraagt om toegang te geven tot jouw gsm, hebt je het recht om dit te weigeren, wat bijna altijd in jouw belang is. Als je echter een beslissing van een onderzoeksrechter krijgt voorgelegd die je verplicht de ontgrendelcode te geven, dan is het weigeren om deze code te verstrekken, terwijl je deze kent, strafbaar met maximaal 3 jaar gevangenisstraf. In de praktijk wordt deze beslissing niet op de dag van jouw arrestatie genomen, dus neem altijd de tijd om de situatie met een advocaat te bespreken.

- **Kortom, weiger bij de politie systematisch om toegang tot je gsm te geven.**
- Het is al voorgekomen dat de politie mensen probeerde te dwingen hun telefoon te ontgrendelen met hun vingerafdruk of gezichtsherkenning. Dit is illegaal, maar als ze hierin slagen, bestaat het risico dat het verkregen bewijsmateriaal toch tegen jou wordt gebruikt.

Het is ook mogelijk dat je niet wordt gefouilleerd en dat je jouw persoonlijke bezittingen mag houden. Het is dus geen overbodige luxe om iets te drinken, te eten en iets te lezen mee te nemen.

Neem jouw medicijnen in als je die nodig hebt. Deze moeten identificeerbaar zijn, bijvoorbeeld in hun stripverpakking.

Zorg ervoor dat je niets bij je hebt dat belastend kan zijn (drugs, voorwerpen die als wapens kunnen worden beschouwd, zoals een mes, een cutter, een schaar, enz.).

De politie kan ook alles in beslag nemen wat is gebruikt om een overtreding te begaan of elk 'verdacht' voorwerp. Je hebt het recht om een lijst van de in beslag genomen voorwerpen op te vragen.

Het is mogelijk dat de politie foto's wil nemen of jouw vingerafdrukken wil nemen. Dit is niet bij wet geregeld, maar via circulaire's. Het is dus een juridisch grijs gebied. Het is geen misdrijf om dit te weigeren, maar houd er rekening mee dat de politie je hiertoe kan dwingen.

Het afnemen van DNA is voorbehouden aan bepaalde onderzoeken (verkrachting, moord, enz., wanneer er DNA is om te vergelijken).

Voordat je wordt vrijgelaten, word je gevraagd om opnieuw het register voor jouw vrijlating te ondertekenen.

Jouw rechten tijdens een arrestatie

- Recht op informatie over de juridische en concrete redenen voor uw arrestatie; de maximale duur (12/48 uur), wat er gaat gebeuren; uw rechten in verband met de arrestatie; de mogelijkheid om geweld te gebruiken als u zich verzet, en dit in een taal die u begrijpt.
- Als de advocaat (of een ander lid van zijn kantoor) niet binnen 2 uur beschikbaar is, moet de politie u toestaan om vertrouwelijk te bellen met een advocaat van wacht.
- Recht om een vertrouwenspersoon op de hoogte te stellen (de politieagent zal deze persoon op de hoogte brengen).
- Recht op medische bijstand + om door een arts te worden onderzocht.
- Recht op bijstand van een tolk.
- Recht op water en voedsel
- Recht op sanitaire voorzieningen
- Wij raden je ten eerste aan te wachten tot er een advocaat beschikbaar is om je bij te staan tijdens jouw verhoor. Als dat echter niet het geval is, herinneren wij je eraan dat je gebruik kunt maken van jouw zwijgrecht. Tijdens een verhoor hebt je het recht om te zeggen "ik heb niets te verklaren" of "ik maak gebruik van mijn zwijgrecht" of om te zwijgen.
 - De politieagenten zijn bekend met deze houding en ook al doen ze alsof ze verbaasd zijn, ze weten dat je binnen je recht bent.
 - Als je voldoende vastberaden overkomt, zal het verhoor snel voorbij zijn. Het is mogelijk dat je enkele uren in een cel wordt geplaatst voordat een nieuwe poging wordt ondernomen. Blijf dezelfde houding aannemen.
 - Laat u niet meeslepen in een reeks aanvankelijk onschuldige vragen. Normaal gesproken hebben politieagenten niet het recht om te liegen om informatie te verkrijgen. Ze kunnen je echter wel laten geloven dat zwijgen "jouw zaak zal verergeren" of "jouw voorlopige hechtenis zal verlengen".
 - Het is raadzaam om geen verklaring af te leggen, want alles wat je zegt, kan tegen je worden gebruikt.
 - In ieder geval is het in uw belang om beleefd te blijven en je zwijgrecht te verdedigen, zelfs als sommige agenten je provoceren, anders loopt je het risico te worden beschuldigd van belediging van een ambtenaar. In principe blijft je

anoniem.

Als jouw identiteit echter wordt onthuld, herinneren wij je aan jouw recht met betrekking tot het verhoorverslag: je hebt het recht om niets te ondertekenen. Je hebt het recht om het verhoorverslag te herlezen, maar je bent niet verplicht om het te ondertekenen (geen sanctie). Het ondertekenen van een onjuist proces-verbaal kan zeer schadelijk zijn. In het algemeen is het van **GROOT BELANG** om geen enkel document (proces-verbaal, register enz.) te ondertekenen zonder er zeker van te zijn dat het overeenkomt met wat er werkelijk is gebeurd.

WAT TE DOEN BIJ POLITIEGEWELD?

Als u het slachtoffer bent van politiegeweld (stigmatisering, spot, pesterijen, mishandeling, ontzegging van rechten tijdens arrestatie, enz.), raden wij u aan contact op te nemen met de volgende organisaties:

- Police Watch (<https://policewatch.be/page>). Dit is het observatorium voor politiegeweld van de Liga voor Mensenrechten, waar de Liga Voor Mensenrechten zich in 2021 bij heeft aangesloten. Deze organisatie heeft een telefonische hulplijn en biedt een luisterend oor, informatie en advies.
- Het observatorium voor politiegeweld (<https://www.obspol.be/>). Dit observatorium kan je geen gedetailleerde hulp bieden, maar vormt een platform voor getuigenissen van politiegeweld en een instrument om politici aan te spreken.
- Comité P. (permanent comité voor toezicht op de politiediensten, d.w.z. het externe controleorgaan van de politiediensten). Comité P ontvangt klachten en stelt onderzoeken in. Het brengt verslag uit over het functioneren van de politie aan het parlement. Het is niet bevoegd om politieagenten te sanctioneren (noch strafrechtelijk, noch disciplinair), maar kan bepaalde aandachtspunten met betrekking tot de functie aan het licht brengen (<https://comitep.be>) en een klacht doorgeven voor onderzoek in geval van vermoeden van een overtreding door een politieagent. We raden je ook aan om te proberen het serienummer van de politieagent te achterhalen en zoveel mogelijk bewijs (als je dat kunt) van deze handelingen te bewaren (getuigenverklaringen van andere mensen, een medisch attest van je dokter, enz.).

RISQUES JURIDIQUES LIÉS À LA PRISE D' ACTIONS DIRECTES AUTONOMES

L'ESSENTIEL

Avant l'action

- Le droit protège le capital y compris les biens, s'y attaquer engendre des risques de poursuites judiciaires. Organiser des actions dans le cadre de l'appel à action de Stop Arming Israel Belgium (SAIB) peut engendrer des poursuites à différents niveaux : administratif , pénal, civil (condamnation à réparer le dommage). Ceci dépendra notamment de l'action que vous envisager, et des précautions que vous prendrez pour ne pas être identifiable. Il est important d'analyser bien les risques en amont.
- Nous vous conseillons de discuter en amont de votre action, de votre stratégie par rapport au partage de votre identité à la police en cas d'arrestation.
- Si vous n'avez pas de titre de séjour valide sur le territoire belge, ou si vous possédez un titre de séjour limité, participer à une action peut avoir des conséquence pour votre séjour.

Pendant l'action et en cas d'arrestation :

- C'est par les traces que vous laisserez pendant l'action que vous serez principalement identifiables. Regardez la section relative aux premières recherches qui sont faites lors d'une enquête pour comprendre comment vous protéger.
- En cas d'arrestation, administrative ou judiciaire, nous vous recommandons de faire usage de votre droit au silence lors de votre audition avec la police. Vous n'avez rien à déclarer (cf section sur l'audition durant une arrestation judiciaire).
- Ne donnez jamais les accès de votre GSM aux policiers (cf. la section arrestation judiciaire)
- En cas d'arrestation judiciaire, vous avez droit à un avocat de votre choix pendant l'audition. Préparez une liste des noms d'avocats de confiance. Si aucun des avocats de confiance n'est disponible, ne renoncer pas à votre droit à avoir un avocat. Un avocat commis d'office vous sera alors assigné.

Après l'action:

- Si vous recevez une lettre après des autorités judiciaires ou de l'entreprise ciblée, ne paniquez pas et prenez contact avec le legal team de votre groupe qui peut contacter le legal team de SAIB.

INTRODUCTION

La legal team de Stop Arming Israel Belgium (SAIB) est composée de bénévoles juristes et non-juristes avec de l'expérience en action. Elle a pour objectif de soutenir les groupes autonomes sur le plan légal. Si vous avez des questions avant, pendant, ou après l'action, la legal team est à vos côtés. Nous faisons du mieux que nous pouvons pour vous soutenir d'un point de vue juridique en cas de question, de situation spécifique, d'arrestation, d'amende, de poursuites judiciaires, etc.

Le type d'actions à lequel SAIB fait appel visent à perturber la production des industries au service d'Israël et du génocide du peuple palestinien. Ces actions sont souvent considérées comme illégales. Dans ce cas elles peuvent être l'objet de poursuites judiciaires.

Au-delà de la nature des infractions commises, la répression dépend, d'une part (1) des moyens mobilisés par les autorités pour retrouver les auteurs·ices des infractions, et d'autre part (2) des précautions que vous auriez prises pour ne pas être identifiables. Le premier facteur est imprévisible. A ce titre, ce n'est pas parce que pour une série d'actions les autorités n'ont pas (à notre connaissance) mobilisé tout l'arsenal judiciaire pour retrouver les auteurs·ices, qu'elles ne pourraient se mettre à le faire. Ce guide ne permet donc en rien de prédire les conséquences légales de votre action.

Enfin, ce briefing **n'est pas destiné à expliquer les infractions qu'il faut faire, ou ne pas faire**. Il vise simplement à vous **informer des risques pris** et des **bons réflexes à avoir** pour se protéger de la répression judiciaire.

Ce briefing est structuré de la manière suivante: nous commençons par évoquer les risques potentiels des actions en lien avec l'appel à action de SAIB, avant d'expliquer les enjeux liés au contrôle d'identité et les stratégies pour rester anonyme. Enfin, nous terminons par expliquer le déroulé d'une potentielle arrestation et les bons réflexes à avoir.

Vous pouvez contacter l'équipe juridique de Stop Arming Israel Belgium par e-mail à l'adresse legal@stop-arming-israel-belgium.com.

LES RISQUES

Les risques légaux sont de trois ordres: (1) les sanctions administratives (ci-après "SAC"), (2) les sanctions pénales, et (3) les condamnations civiles à réparer un dommage. Pour une même infraction, on ne peut vous infliger une sanction administrative communale (SAC) et vous poursuivre pénalement. Vous pouvez par contre avoir une sanction pénale et une condamnation au civil à réparer votre dommage.

1. SAC – poursuite administrative (commune)

La/les commune(s) visée(s) peut/peuvent décider d'imposer une Sanction Administrative Communale (SAC). Le montant d'une SAC est de maximum 350€. Si vous voulez la contester, vous devez envoyer une contestation dans les 15 jours de la réception de la SAC (par exemple, en expliquant que le délai de 6 mois entre le moment où le procès-verbal a

été acté par la police et la réception de la SAC par courrier est dépassé), par mail ou par courrier recommandé. N'hésitez pas à demander l'aide de la legal team pour rédiger la contestation. Si celle-ci est maintenue, vous pouvez faire appel de la décision du fonctionnaire dans le mois au tribunal de police, mais cela coûte généralement plus cher que de payer la SAC. La SAC ne mènera pas un casier judiciaire.

Les comportements visés par les SAC sont larges, ils comprennent des infractions pénales, mais également des incivilités. Les SAC sont encadrés par un règlement de police qui est propre à chaque commune. Ce règlement est disponible sur le site de la ville. Vous pouvez consulter le règlement de police de la commune où vous planifiez de faire votre action pour avoir une meilleure idée de ce qui peut être sanctionné.

2. Sanction pénales (Justice- Procureur du Roi)

Les **poursuites pénales** dépendent largement des moyens déployés par le parquet, et donc de sa volonté de déclencher l'appareil répressif. Le mouvement de soutien au peuple palestinien est victime d'une forte répression des autorités judiciaires. Les poursuites pénales peuvent également être enclenchées par une partie civile qui a subi un dommage suite à la réalisation d'une infraction (typiquement par l'entreprise visée).

Les peines pénales sont prononcées par un juge. Elles font toujours suite à une enquête qui est menée soit par le procureur et la police (information), soit par un juge d'instruction (instruction). Ce n'est pas parce qu'un dossier est ouvert à votre nom, et que vous avez fait l'objet d'une arrestation judiciaire ou d'une audition, que cela aboutit systématiquement à une procédure judiciaire.

Si vous êtes convoqué·es dans le cadre d'une telle enquête, ne faites rien sans avoir consulté un·e avocat·e et contactez la legal team. Si vous êtes plusieurs dans le même cas et si vous le souhaitez, on vous encourage à réfléchir à une stratégie commune de défense.

Nous présentons ci-dessous une analyse générale, mais incomplète, des qualifications pénales pouvant être utilisées contre des actions de désobéissance civile. Nous n'avons pas connaissance de l'action que vous envisagez d'entreprendre, notre analyse n'est donc pas exhaustive. Nous commencerons par expliquer les notions de participation à une action, avant d'aborder certaines qualifications.

La participation à une infraction

Lorsqu'une infraction est commise vous pouvez être retenu (co)-auteurs ou complice dans les conditions suivantes.

1.- Auteur

Le code pénal définit la **notion d'auteur** de la façon suivante (art. 66):

- "Ceux qui l'auront exécuté ou qui auront coopéré directement à son exécution;
- Ceux qui, par un fait quelconque, auront prêté pour l'exécution une aide telle que, sans leur assistance, le crime ou le délit n'eût pu être commis;
- Ceux qui, par dons, promesses, menaces, abus d'autorité ou de pouvoir, machinations ou artifices coupables, auront directement provoqué à ce crime ou à ce délit;
- Ceux qui, soit par des discours tenus dans des réunions ou dans des lieux publics, soit

par des écrits, des imprimés, des images ou emblèmes quelconques, qui auront été affichés, distribués ou vendus, mis en vente ou exposés aux regards du public, auront provoqué directement à le commettre, sans préjudice des peines portées par la loi contre les auteurs de provocations à des crimes ou à des délits, même dans le cas où ces provocations n'ont pas été suivies d'effet."

Il ne faut pas être sur les lieux pour avoir fourni une aide indispensable à la réalisation d'une infraction.

2.- Complice

Le code pénal définit la **notion de complice** de la façon suivante (art. 67):

- "Ceux qui auront donné des instructions pour le commettre;
- Ceux qui auront procuré des armes, des instruments, ou tout autre moyen qui a servi au crime ou au délit, sachant qu'ils devaient y servir;
- Ceux qui, hors le cas prévu par le § 3 de l'article 66, auront, avec connaissance, aidé ou assisté l'auteur ou les auteurs du crime ou du délit dans les faits qui l'ont préparé ou facilité, ou dans ceux qui l'ont consommé."

La notion de complice est interprétée largement. Elle vise ceux qui n'ont pas fourni une aide indispensable pour commettre l'infraction, mais une aide utile, typiquement donner des instructions ; procurer des outils, des instruments sachant qu'ils y serviraient ; ceux qui ont aidé ou assisté l'auteur de l'infraction. Il faut que la personne adopte un comportement "sciemment et volontairement" qui aide à la commission d'une infraction. Cela veut dire que la personne doit avoir voulu réaliser en connaissance de cause le comportement interdit et ses conséquences. Il sait ou doit savoir que telle infraction précise va être commise. Un activiste qui bloque l'entrée principale ignore qu'un autre activiste a l'intention de taguer l'usine. Il n'avait pas l'intention de participer au taggage d'un bâtiment. Cependant, si l'activiste qui bloque l'entrée voit l'autre activiste entrer avec des bombes de peinture, il aurait dû le savoir et devient alors complice.

La qualification pénale des infractions commises

Nous évoquons une série d'infractions qui peuvent être typiquement retenues pour des actions de désobéissance civile. N'ayant pas connaissance de l'action, notre analyse ne peut être exhaustive. Nous vous invitons à consulter les articles du [code pénal](#) auquel nous renvoyons.

- Graffiti et dégradation des propriétés immobilières (art. 534 et s.);
- De la destruction de clôtures (art. 545 et s.);
- Rébellion: toute attaque, toute résistance à un policier (art. 269 et s.);
- Destruction d'appareils de production d'électricité (art. 523 et s.);
- Destruction ou détérioration de denrées, marchandises ou autres propriétés mobilières (art. 528 et s.);
- Vol (art. 461 et s.).

3. Réparations civiles (poursuite initiée par une personne physique ou morale)

En Belgique, lorsque vous commettez une faute (toute infraction pénale ou tout comportement imprudent peut constituer une faute) qui cause un dommage, vous engagez votre responsabilité, et vous êtes susceptible de faire l'objet d'une action en responsabilité devant les tribunaux, au cours de laquelle, vous pouvez être condamné.e à réparer le dommage dans son intégralité, ce qui peut parfois constituer un montant élevé.

Une condamnation au civil peut être combinée à une condamnation au pénal s'il y a un dommage à réparer. La plainte au civil peut se baser sur l'enquête pénale.

Une condamnation au civil n'entraîne pas de casier judiciaire, seulement le paiement de la réparation du dommage causé. Il appartient à la partie qui estime avoir subi un dommage de démontrer l'intégralité de celui-ci, documents et pièces à l'appui qui doivent être communiqués à toutes les parties au procès ainsi qu'au Tribunal pour être débattues. Un huissier de justice pourrait être envoyé sur place pour faire un constat . **Ignorez le** et ne prenez aucun document de sa part.

LES RISQUES SPÉCIFIQUES À CERTAINES PERSONNES

Les risques spécifiques visant les personnes étrangères.

Nous donnons les recommandations suivantes :

- **Pour les européens** qui viennent uniquement en Belgique pour une action, il n'y a pas de risque particulier. Dans le pire des cas, ils risquent d'être rapatriés vers leur pays d'origine à l'issue de l'arrestation.
- **Pour les européens ayant un titre de séjour en Belgique**, les risques sont très faibles que ce titre soit mis en danger par la participation à cette action. Il en va autrement si la personne commet des infractions plus graves, par exemple coups et blessures sur un policier.
- **Pour les étrangers non-européens** qui souhaitent faire une action, tout dépend de la précarité de leur séjour en Belgique.
- En principe, il n'y a pas de sanction spécifique pour les étrangers qui participeront à une action (les possibilités de sanctions administratives et de poursuites pénales et civiles sont identiques que pour les nationaux). Toutefois, des poursuites ou une condamnation pénale peuvent avoir un impact sur le statut de séjour en Belgique. Nous ne recommandons pas la participation à toutes les personnes ayant un titre de séjour limité (AI, Carte A, F, E).
- **Pour les personnes sans titre de séjour**, une arrestation peut déclencher une obligation de quitter le territoire, avec possible détention en centre fermé.
- Lorsqu'une personne sans-papiers est arrêtée, les policiers envoient un rapport à l'Office des étrangers et attendent sa décision. Il y a donc un réel risque d'ordre de quitter le territoire, d'un transfert en centre fermé ou vers l'aéroport, etc.

Les risques spécifiques concernant les mineurs

Nous attirons l'attention sur les risques spécifiques liés au statut de mineur : Les mineurs ne commettent pas d'infractions mais des « faits qualifiés d'infraction ». Ce sera le tribunal de la jeunesse qui prendra une décision. La loi oblige le Juge à privilégier des mesures

dites restauratrices. Elles ont pour objectif de mettre l'accent sur la réinsertion et l'éducation, mais le juge de la jeunesse peut décider de placer un jeune en IPPJ en cas de danger pour la société. Les mineurs peuvent recevoir une SAC. Ils peuvent aussi être condamnés à payer des dommages et intérêts dans le cadre d'une procédure civile par l'intermédiaire de leurs parents qui seront également condamnés (même s'ils ne sont pas présent.e.s à l'action).

Les risques spécifiques visant les personnes non-blanches, les femmes et les personnes queer.

Sans pouvoir être exhaustifs la legal team souhaite attirer l'attention sur les points suivants : Les personnes racisées (avec ou sans titre de séjour, avec ou sans (double)-nationalité) sont susceptibles d'être davantage stigmatisées et impactées au contact des forces de l'ordre ainsi que dans le cadre de leur privation de liberté (non- accès aux droits pourtant liés à la privation de liberté. Les femmes et les personnes de la Communauté LGBTQI+ sont également plus à risque de vivre de telles situations (stigmatisation, moqueries, harcèlement, violences, non accès aux droits attachés, pourtant, à la privation de liberté, etc.).

Dans le cadre d'une fouille à corps (voir définition ci-dessus), les personnes sont obligatoirement fouillées par des personnes du même sexe que celui inscrit sur leur passeport/carte d'identité. En effet, pour ce type de fouille, la loi impose qu'elle soit effectuée par un fonctionnaire de police de même sexe que la personne à fouiller. Dès qu'il est demandé à une personne de se déshabiller, il peut être demandé de le faire dans un lieu clos où seuls les fouilleurs sont présents (la loi ne le précise pas mais cela n'est pas interdit). Pour les personnes de la Communauté LGBTQI+, le sexe inscrit sur votre carte d'identité est le seul qui compte pour la police. Si vous avez effectué un changement d'état civil dans votre passeport/carte d'identité, le nouveau sexe enregistré est valable.

Si vous prenez des hormones, cela fait partie de votre suivi médical. Les personnes ont le droit de les prendre et peuvent insister pour les avoir en cellule. Les médicaments doivent toutefois être dans leur emballage. Pour les femmes en période de menstruations, rien n'est prévu par la loi. Il peut toutefois être demandé de pouvoir disposer d'un accès aux sanitaires (cf. plus haut).

Attention ! La legal team a mis en évidence les risques spécifiques visés pour personnes étrangères, mineurs, personnes non-blanches-femmes-LGBTQI+ afin que chacun.e puisse discuter de ces risques au sein des groupes d'affinité / binômes. Que faire si cela arrive ? Comment se soutenir mutuellement ? Comment objectiver ce qu'il m'est arrivé ? Etc. Quelques tips pour soutenir les personnes plus à risque face à la police: Ne laissez pas la police isoler des personnes. Moments critiques: embarquement dans la camionnette, sortie de la camionnette, entrée en cellule. Surveillez les dynamiques autour de vous, comment la police se comporte face aux autres Soutenez les personnes trans pour qu'elles puissent être traité.e.s correctement selon leur genre. Suivi après l'action: check-in, peut-être soutien pour médiatiser des violences (si souhaité), ...

Le contrôle d'identité

En Belgique, seuls les policiers, en uniforme ou en civil (mais ces derniers doivent justifier leur statut), peuvent vous demander votre carte d'identité dans un lieu public (et non les

gardes de sécurité ou les vigiles). Ils peuvent utiliser la force pour prendre un document d'identité que vous refusez de donner.

Cependant, si vous n'êtes pas porteur.se d'un document d'identité, les policiers ne peuvent pas vous obliger à décliner votre identité. Toutefois, dans ce cas, vous risquez une amende de 208 à 4.000 € et/ou une arrestation administrative pour vérification d'identité. Nous vous déconseillons vivement de vous faire passer pour quelqu'un d'autre ou d'utiliser des faux documents car ces faits pourraient être considérés comme des infractions.

Attention, si vous ne démontrez pas détenir un titre de séjour en Belgique, vous pouvez être placé.e en centre fermé pour sans-papiers (voir le point spécifique repris dans le texte). En cas de faits grave, il peut également être mis fin à votre titre de séjour et vous pouvez être expulsés.

La recherche des identités par une enquête

Que les choses soient claires, si vous êtes identifiés pendant l'action ou par une enquête à la suite de l'action, il y a un risque élevé que vous fassiez l'objet de poursuites judiciaires. Si le dommage que vous avez causé est élevé, il est probable que l'entreprise demande réparation de son dommage. A ce jour, certaines entreprises estiment qu'une telle procédure aura un plus grand préjudice sur leur réputation que le montant qu'elles pourront obtenir devant une juridiction civile. Elles décident alors de ne pas poursuivre. Ceci n'est pas le cas pour toutes les entreprises (e.g.: OIP Belgium, une entreprise détenue par Elbit System, a décidé de chercher réparation à son dommage devant les juridictions civiles). Par ailleurs, il revient au Procureur du Roi de décider s'il souhaite poursuivre les activistes devant les tribunaux. Enfin, la commune peut infliger une SAC.

C'est pourquoi, il faut éviter d'être identifié. On discute ici (1) de la stratégie de l'anonymat, et ensuite (2) des précautions à prendre pour ne pas être identifié.e par une potentielle enquête.

La stratégie de l'anonymat

Lors des actions de masse nous utilisons la stratégie de l'anonymat. Les policiers ayant des centaines de personnes arrêtées n'ont alors pas d'autres choix que de libérer les militant-es sans avoir leur identité. La masse facilite cette stratégie.

Pour des actions mobilisant moins de militant-es, cette stratégie est moins efficace; les policiers peuvent plus facilement vous garder en détention plus longtemps (jusqu'à 24 heures pour une arrestation administrative et 48 heures pour une arrestation judiciaires (cf. la section sur l'arrestation)), et les moyens devant être mobilisés pour retrouver votre identité sont moins conséquents.

On vous recommande d'avoir une discussion dans votre groupe pour décider si vous souhaitez rester anonyme ou pas et comment s'organiser pour rendre cela possible. On vous recommande aussi de discuter de quoi faire au cas où vous êtes transféré en centre fermé.

Les précautions à prendre pour ne pas être identifié-e par une enquête

La police et/ou un juge d'instruction peuvent mobiliser une large gamme d'outils pour essayer de retrouver des individus. Attention, sans devoir délaissier les bons réflexes en cas d'enquête approfondie, il est primordial que vous ne soyez pas identifiable par les outils de base auxquels il est fait recours lors d'une enquête de police:

Les outils de base à disposition de la police:

- Les caméras de surveillance;
 - Lors d'une enquête, sont visualisées les images des caméras des lieux, mais aussi toutes les caméras aux alentours. Faites attention à ce qu'on ne puisse pas vous reconnaître sur une caméra aux alentours, et faire le lien avec les images des caméras qui donnent sur le lieu. Exemple: ne prenez pas le train avant votre action avec les mêmes vêtements que ceux que vous aurez pendant l'action.
 - Ne soyez pas reconnaissables sur ces caméras, n'ayez rien qui puisse trahir votre identité (e.g.: plaque de voiture, vêtement facilement distinguable, logo particulier, etc.).
 - Sont également visionnées les caméras des transports en commun. Les données sont alors croisées avec le titre de transport utilisé. N'utilisez pas de carte mobib.
- Les vidéos et photos diffusées sur les réseaux sociaux par les militant-es elleux-mêmes;
- Lorsqu'ils ont un-e suspect, ces images sont croisées avec les images de vous disponibles sur les réseaux sociaux.
- L'audition de suspects, de témoins, etc.
- L'examen de tous les éléments laissés sur les lieux (e.g.: le gant de votre grand-mère oublié sur les lieux avec votre nom écrit dessus, la clé USB sur laquelle vous avez des éléments (même supprimés!!) qui peuvent vous identifier, un tag "signature" pour lequel vous avez déjà été identifié, etc.)
- Le recours à la police scientifique pour relever des éléments (empreintes, adn, etc.) qui pourraient vous identifier.
- Etc.

Lors d'une enquête plus approfondie, nécessitant souvent qu'une instruction soit ouverte :

- Le relevé de la localisation d'un téléphone, des lieux où le téléphone à "borné"
- La saisie de votre ordinateur, de votre téléphone;
- Le relevé des sites internet consultés;
- Les réseaux sociaux que vous consultez, les personnes avec qui vous avez des liens sur les réseaux sociaux, vos publications, etc. ;
- La mise en place d'écoutes, de filature, etc.
- Etc.

L'ARRESTATION

Deux types d'arrestation existent: l'arrestation administrative (1), et l'arrestation judiciaire (2).

Arrestation administrative

→ Une arrestation administrative est possible partout et tout le temps.

En principe, elle n'est autorisée que dans les cas suivants:

- si vous faites obstacle à l'accomplissement de la mission des policiers d'assurer la liberté de la circulation;
- si vous perturbez effectivement la tranquillité publique;
- s'il existe des motifs raisonnables de croire, en fonction de votre comportement, d'indices matériels ou des circonstances, que vous vous préparez à commettre une infraction qui met gravement en danger la tranquillité ou la sécurité publique, et afin de vous empêcher de commettre une telle infraction;
- si vous commettez une infraction qui met gravement en danger la tranquillité ou la sécurité publique, dans le but de faire cesser cette infraction.

→ Une arrestation administrative ne peut pas durer plus que « le temps requis par les circonstances qui la justifient » avec un maximum de 12 heures, à partir du moment où vous ne disposez plus de la liberté d'aller de et de venir. Si vous êtes arrêté.e pour trouble à l'ordre public, votre arrestation ne peut pas durer plus que le temps nécessaire pour que le calme revienne sur les lieux de l'incident.

→ Si vous restez plus de 12 heures au poste, cela signifie en principe que votre arrestation est judiciaire (et donc qu'on vous reproche d'avoir commis un délit ou un crime).

Interrogatoire pendant un arrestation administrative

En cas d'arrestation administrative, les policiers n'ont en principe pas d'infraction à vous reprocher, et n'ont donc pas de raison de vous interroger puisqu'aucune enquête ni procès n'est prévu. Aucun interrogatoire n'est donc prévu par la loi dans ce cadre et il n'y a pas de contact possible avec un avocat. Cependant, ils pourraient essayer de vous interroger de manière informelle (par exemple sur l'action que vous venez d'organiser, votre mouvement politique, votre comité de soutien, vos contacts etc.). Cette pêche à l'information pourrait servir à étoffer leurs dossiers. Il est donc vivement conseillé de refuser de répondre. Il est important de se rappeler qu'on n'est jamais obligé de répondre à leurs questions, sauf quand on est convoqué en tant que témoin par un juge d'instruction. En cas d'arrestation judiciaire, un interrogatoire pourra avoir lieu. Vous disposez de plusieurs droits liés à cette audition.

Arrestation judiciaire

→ Une arrestation judiciaire a lieu soit en cas de flagrant délit, soit sur décision du Procureur du Roi ou du juge d'instruction s'il y a des indices de culpabilité contre vous.

→ Si vous faites l'objet d'une arrestation administrative qui devient judiciaire, la privation de liberté peut durer au total 48 heures maximum, à partir du moment où vous ne disposez plus de la liberté d'aller de et de venir.

→ Au-delà de ce délai de 48 heures, seul un juge d'instruction (ou un juge de la jeunesse pour les mineurs) peut décider de prolonger votre détention en délivrant un mandat

d'arrêt (avec une copie de tous vos auditions et interrogatoires), après vous avoir entendu.e, éventuellement avec votre avocat, ce qui aboutira à une détention préventive en prison. Cela n'est possible que si on vous reproche une infraction punie de plus d'un an d'emprisonnement.

→ Ce type d'arrestation ne mène pas en elle-même à un casier judiciaire, car celui-ci est la suite d'une condamnation effective à l'issue d'un procès.

- vous serez probablement auditionné.e par la police.
- Vous avez droit à un avocat.

Interrogatoire pendant un arrestation judiciaire

En cas d'arrestation judiciaire, vous serez probablement auditionné.e par la police.

Par la police

Lors de votre audition, vous avez droit à l'assistance d'un avocat. Prévoyez une liste des noms d'avocats de confiance. Si vous n'avez pas choisi d'avocat ou si votre avocat.e n'est pas disponible, un.e avocat sera désigné.e sur la permanence organisée par les Ordres des avocats. Nous déconseillons de renoncer à votre droit à avoir un avocat. Même si il s'agit d'un avocat commis d'office, il est préférable d'avoir un avocat que de ne pas en avoir du tout!

La bonne posture à adopter lors d'une audition dépend toujours du contexte, nous n'avons donc pas de vérité absolue sur la posture à adopter. Votre avocat, même si pas l'avocat de ton choix, est votre allié.e. Discutez avec elle/lui de la posture à adopter. Voici les choses à garder en tête en cas d'interrogatoire sans avocat de confiance:

- Il ne faut jamais donner de nouvelles informations aux policiers. Vous avez le droit de vous taire. Devant la police, et en l'absence de votre avocat de confiance, la meilleure posture est souvent de se taire, et signaler que nous n'avons rien à déclarer;
- Lors d'un interrogatoire avec la police, ne donnez jamais les accès à votre téléphone.

Vous avez le droit de **relire le PV d'audition**, mais vous n'avez **pas d'obligation de signer le PV** après l'audition, ce refus ne peut entraîner aucune sanction. Au pire, les policiers seront désagréables avec vous ou essaieront de vous faire croire que vous avez intérêt à signer, ou que vous sortirez plus vite si vous signez (ce qui n'est pas spécialement vrai). **La signature d'un PV erroné peut être très dommageable.**

Si vous décidez malgré tout de signer, vous avez le droit d'exiger de lire attentivement le procès-verbal (ou de vous le faire lire par un policier) et de faire corriger ou compléter vos déclarations. Parfois, les policiers refusent de corriger dans le texte même de la réponse. Ils laissent la version contestée telle quelle et ajoutent vos corrections séparément tout à la fin du document. Il est fortement conseillé de relire le PV afin de vérifier tout ce qui est mis car tout ce qui y est indiqué pourra être retenu contre vous !

Par un magistrat

Après cette première audition, vous pourrez encore être entendu par le Procureur du Roi, et, dans le cas où la délivrance d'un mandat d'arrêt est envisagée, vous serez interrogé.e par un juge d'instruction.

Dans certaines conditions, notamment en fonction de la gravité des faits qui vous sont reprochés, le juge d'instruction peut décider à l'issue de l'interrogatoire de délivrer un mandat d'arrêt. Dans ce cas, vous serez maintenu en détention préventive au-delà du délai de 48 heures. C'est le moment où vous devez vraiment vous inquiéter. A l'heure actuelle, les arrestations judiciaires ayant lieu dans le cadre d'actions militantes sont rarement suivies de la délivrance d'un mandat d'arrêt.

Lors de l'audition par un magistrat, la posture à adopter est différente que celle avec la police. Même s'il est généralement plus intéressant d'expliquer certaines choses, tout dépend de la situation. Il faut toujours faire attention à ne pas vous incriminer ou incriminer les autres. Discutez avec votre avocat·e, challengez le·la si vous n'êtes pas confiant dans ce qu'il·elle propose!

LE DÉROULEMENT D'UNE ARRESTATION

La durée de votre arrestation prend cours dès le moment où vous ne pouvez plus vous déplacer librement. Il est donc important de se rappeler l'heure à laquelle vous avez été privé de liberté, car ils sont obligés de vous libérer 12 heures (ou 48 heures) après.

Essayez de vous occuper de manière constructive. Une arrestation est frustrante car vous n'avez aucun contrôle sur la situation : soyez conscient.e de cela à l'avance.

Pendant votre arrestation, restez calme, ne cherchez pas inutilement le conflit, résistez aux provocations, mais soyez ferme face à tout débordement.

Les fonctionnaires et agents de police peuvent vous menotter uniquement dans les cas suivants : lors du transfert, de l'extraction et de la surveillance des détenus ou lors de la surveillance d'une personne arrêtée administrativement ou judiciairement, si cela est rendu nécessaire par les circonstances. La police a déjà été plusieurs fois condamnée pour avoir menotté des personnes arrêtées administrativement alors que les circonstances ne le justifiaient pas.

Votre identité est notée dans le registre des arrestations. Vous pouvez le signer après lecture attentive (s'il est incomplet, incorrect, pas compréhensible,... ne le signez pas).

Vous pouvez être fouillé.e.

- Lorsque vous venez d'être arrêté.e, les policiers peuvent toujours vous fouiller de manière superficielle (contrôle des bagages et palpation superficielle du corps et des vêtements), pour vérifier que vous ne pouvez pas les attaquer pendant le transfert vers le véhicule et le commissariat (fouille de sécurité). Cette fouille ne peut durer plus longtemps que le temps nécessaire à cette fin et la personne ne peut être retenue pendant plus d'une heure à cet effet.
- La police peut procéder à une « fouille à corps » avant de vous placer en cellule au commissariat, pour s'assurer que vous ne possédez pas d'objet dangereux pour vous-même ou pour autrui, ou pouvant favoriser une évasion.
- Cependant, la fouille avec déshabillage n'est permise que "si des indices individualisés le justifient et si l'objectif visé ne peut pas être atteint ni par la fouille des vêtements et la palpation du corps, ni à l'aide d'un détecteur de métaux ou de tout autre moyen technique". Le déshabillage doit se faire progressivement, par

étapes: la personne se dénude d'abord le haut du corps et, après avoir pu se rehabiller, retire les vêtements du bas. La fouille avec déshabillage complet doit être inscrite au procès-verbal, avec mention des indices qui l'ont motivée. Il est interdit de procéder à des fouilles à nu systématiques ou collectives.

- La fouille avec déshabillage des mineurs n'est permise que sur ordre du Procureur du Roi.
- Enfin, l'exploration corporelle ne peut se faire que par un médecin, soit si vous y consentez, soit sur ordre du juge d'instruction ou du procureur du Roi. Dans le cas contraire, il s'agira d'un abus de pouvoir.

Il est possible que les policiers vous demandent de leur remettre tous vos effets personnels qui sont placés dans un sac scellé en votre présence. On vous demandera de signer un bordereau à ce moment (attestant que ces affaires sont les vôtres), et au moment où l'on vous remet ce sac, à votre libération. Ce document n'est pas un document judiciaire. Certains policiers remettent les effets malgré le refus de signer le reçu, d'autres non.

Prenez vos médicaments si vous en avez besoin. Ceux-ci doivent pouvoir être identifiables, par ex, sous leur blister.

Assurez-vous de n'avoir rien sur vous qui puisse être incriminant (drogue, objets pouvant être considérés comme des armes, tels un couteau, un cutter, des ciseaux,...).

Pour éviter que la police ait facilement accès au contenu de votre GSM, **verrouillez-le par un code (de minimum 8 caractères). Désactivez le déverrouillage par empreinte digitale et/ou reconnaissance faciale.**

Si la police vous demande de leur donner accès à votre GSM, vous avez le droit de refuser, ce qui est presque toujours dans votre intérêt. Par contre, si l'on vous montre une décision d'un juge d'instruction qui vous oblige à donner le code de déverrouillage, alors le refus de fournir ce code, alors que vous le connaissez, est punissable de jusqu'à 3 ans de prison. En pratique, cette décision n'est pas prise le jour même de votre arrestation, donc prenez toujours le temps d'évaluer la situation avec un-e avocat-e.

En bref, devant la police: refusez systématiquement de donner vos accès à votre GSM.

Il est déjà arrivé que la police tente de forcer des personnes à déverrouiller leur téléphone par empreinte digitale ou reconnaissance faciale. Ceci est illégal, mais s'ils y parviennent, les preuves obtenues risquent malgré tout d'être utilisées contre vous.

Il est également possible que vous ne soyez pas fouillé.e.s et qu'on vous laisse vos effets personnels. Il n'est donc pas inutile d'emporter avec vous de quoi boire, manger, de la lecture,...

La police peut également saisir tout ce qui a servi à commettre une infraction ou tout objet « suspect ». On a le droit de réclamer une liste des objets saisis.

Il est possible que la police veuille prendre des photos ou vos empreintes digitales. Cet acte n'est pas réglé par la loi mais par le biais de circulaires. Il s'agit donc d'une zone d'ombre juridique. Ce n'est pas un délit de refuser, mais cela signifie que vous y serez peut-être forcé.e par les policiers, soyez-en conscient.e.

La prise d'ADN est réservée à certaines enquêtes (viols, meurtre, etc., lorsqu'il y a un ADN à comparer).

Avant d'être libéré.e, il vous sera demandé de signer à nouveau le registre pour votre libération.

Vos droits pendant une arrestation

- **Droit à l'information** des raisons juridiques et concrètes de votre arrestation ; de la durée maximale (12/48h), de ce qui va se passer; de vos droits liés à l'arrestation ; de la possibilité d'utiliser la force si vous résistez, et ce dans un langage que vous comprenez.
- Si l'avocat (ou un autre membre de son cabinet) n'est pas disponible dans les 2h, les policiers doivent vous permettre de téléphoner confidentiellement à une permanence d'avocat.
- Droit à **prévenir une personne de confiance** (c'est le/la policier.e qui la préviendra).
- Droit à une **assistance médicale** + à être examiné par un médecin.
- Droit à être assisté d'un **interprète**
- Droit à de l'eau et à de la **nourriture**
- Droit à des **sanitaires**
- Nous vous conseillons vivement d'attendre qu'un avocat soit disponible pour vous assister dans le cadre de votre interrogatoire.
 - Si, toutefois, cela n'est pas le cas, nous vous rappelons que vous **pouvez faire usage de votre droit au silence**. Au cours d'un interrogatoire, vous avez le droit de dire « **je n'ai rien à déclarer** » ou « je fais usage de mon droit au silence » ou de rester muet.te.
 - Les policiers connaissent cette attitude et, même s'ils font les étonnés, ils savent que vous êtes dans votre droit.
 - Si vous avez l'air suffisamment déterminé.e, l'interrogatoire sera vite fini. Il est possible qu'on vous remette en cellule quelques heures avant une nouvelle tentative. Gardez la même ligne de conduite.
 - Ne vous laissez pas entraîner dans un enchaînement de questions d'abord anodines. Normalement les policiers n'ont pas le droit de mentir pour obtenir des renseignements. Cependant, ils pourraient vous faire croire que ne rien dire « aggraverait votre cas » ou « prolongerait votre garde à vue ».
 - Il est conseillé de ne faire aucune déclaration, car tout ce que vous dites pourra être retenu contre vous.
 - Dans tous les cas, vous avez intérêt à rester poli.e en défendant votre droit au silence, même si certains agents vous provoquent, sinon vous risquez d'être inculpé.e d'outrage à agent. En principe, vous serez anonyme.

Toutefois, si votre identité est révélée, nous vous rappelons votre droit lié au PV d'audition: vous avez le droit de ne rien signer. Vous avez le droit de relire le PV d'audition, mais vous n'avez pas d'obligation de le signer (aucune sanction). La signature d'un PV erroné peut être très dommageable. De manière générale, **il est CAPITAL de ne signer aucun document** (procès-verbal, registre etc.) sans être certain.e qu'il correspond à ce qui s'est réellement passé.

QUE FAIRE EN CAS DE VIOLENCES POLICIÈRES?

Si vous êtes victimes de violences policières (stigmatisation, moqueries, harcèlement, coups, non-accès aux droits durant la privation de liberté, etc.), nous ne pouvons que vous encourager à faire appel aux organismes suivants :

- **Police Watch** (<https://policewatch.be/page>). Il s'agit de l'observatoire des violences policières de la Ligue des droits humains, rejointe en 2021 par la Liga Voor Mensenrechten. Cet organisme organise des permanences téléphoniques et constitue un lieu d'écoute, d'information et de conseil.
- **L'observatoire des violences policières** (<https://www.obspol.be/>). Cet observatoire ne pourra pas vous apporter d'aide circonstanciée mais constitue un espace de témoignages de violences policières ainsi qu'un outil pour interpeller les politiques.
- **Le Comité P.** (comité permanent de contrôle des services de police soit l'organe de contrôle externe des services de police). Le Comité P reçoit les plaintes et enquête. Il rend compte au sujet du fonctionnement de la police au Parlement. Il n'a pas vocation à sanctionner les policiers (ni sur le plan pénal, ni sur le plan disciplinaire) mais peut mettre en évidence certains points d'attention pour ce qui concerne la fonction (<https://comitep.be>) et transmet une plainte pour enquête en cas de soupçon d'infraction par un agent de police. Nous vous invitons également à tenter d'identifier le numéro de matricule de l'agent de police et à garder un maximum de preuves (si vous le pouvez) de ces agissements (témoignages d'autres personnes, certificat médical établi par votre médecin, etc.).

LEGAL RISKS WHEN TAKING AUTONOMOUS DIRECT ACTION

IMPORTANT THINGS TO REMEMBER

Before taking action

- The law protects capital, including property, and attacking it carries the risk of legal prosecution. Organizing actions as part of the call to action by Stop Arming Israel Belgium (SAIB) may lead to prosecution at various levels: administrative, criminal, civil (conviction and damages). This depends in particular on the action you are considering and the precautions you take to avoid being identified. It is important to assess the risks carefully in advance.
- We recommend that you discuss your anonymity strategy in case of arrest before your action.
- If you do not have a valid residence permit for Belgian, or if you have a limited residence permit, participating in an action may have consequences for your residence status.

During the action and in the event of arrest:

- You can be identified mainly by the traces you leave behind during the action. Read the section on the initial investigations carried out during an investigation to understand how you can protect yourself.
- In the event of administrative or judicial arrest, we recommend that you exercise your right to remain silent during police questioning. You do not have to make any statements (see the section on questioning during judicial arrest).
- Never give the police access to your mobile phone (see the section on arrest).
- In the event of a judicial arrest, you have the right to a lawyer of your choice during questioning. Draw up a list of names of lawyers you trust. If none of these lawyers are available, do not waive your right to a lawyer. A pro deo lawyer will then be assigned to you.

After the action:

- If you receive a letter from the judicial authorities or the targeted company after the action, do not panic and contact your group's legal team so that they can contact SAIB's legal team.

INTRODUCTION

The legal team of Stop Arming Israel Belgium (SAIB) consists of volunteers with or without a legal background and with activist experience. Their goal is to provide legal support to autonomous groups. If you have any questions before, during or after the action, the legal team is there for you. We do our best to provide legal assistance in case of questions, specific situations, arrests, fines, legal proceedings, etc.

The actions of Stop Arming Israel Belgium are aimed at disrupting the activities of companies that support Israel and the genocide of the Palestinian people. These types of actions are often considered illegal. In that case, they can be prosecuted.

Regardless of the nature of the offences committed, repression depends on the one hand on (1) the resources deployed by the authorities to track down the perpetrators, and on the other hand on (2) the precautions you have taken to avoid being identified. The first factor is unpredictable. The fact that the authorities have not used the full legal arsenal to track down the perpetrators for a series of actions (to our knowledge) does not mean that they will not do so in the future. This guide therefore offers no guarantee whatsoever as to the legal consequences of your actions.

Finally, this briefing is not intended to explain which offences you should or should not commit. It is only intended to inform you about the risks you are taking and the correct reflexes you need to have in order to protect yourself from legal prosecution.

This briefing is structured as follows: we will start with the possible risks of actions related to SAIB's call to action, after which we will explain the challenges related to identity checks and strategies for remaining anonymous. Finally, we will explain how a possible arrest proceeds and how you can best behave.

You can contact the legal team of Stop Arming Israel Belgium by email at legal@stop-arming-israel-belgium.com.

THE RISKS

There are three types of legal risks: (1) municipal administrative penalties (hereinafter referred to as 'MAS'), (2) criminal penalties, and (3) civil convictions for damages. You cannot be subject to a municipal administrative penalty (MAS) and be prosecuted for the same offence. However, you can be subject to a criminal sanction and a civil judgment for damages.

1. MAS fine – administrative enforcement (municipality)

The municipality or municipalities concerned may decide to impose a municipal administrative sanction (MAS). The maximum amount of a MAS fine is €350. If you wish to contest this, you must submit a challenge within 15 days of receiving the MAS fine (for example, by explaining that the six-month period between the time the police report was drawn up and the receipt of the MAS fine by post has been exceeded), by email or by registered letter. Do not hesitate to seek the assistance of the legal team to draft the appeal. If it is upheld, you can appeal against the official's decision to the police court.

within one month, but this usually costs more than paying the MAS fine. The MAS fine does not result in a criminal record.

The behaviours covered by MAS fines are broad and include both criminal offences and rude behaviour. MAS fines are regulated by a police by-law specific to each municipality. This by-law is available on the city's website. You can consult the police by-law of the municipality where you want to carry out your action to get a better idea of what can be punished.

2. Criminal prosecution (Justice - Public Prosecutor)

Criminal prosecution depends largely on the resources deployed by the public prosecutor's office, and therefore on its willingness to set the repressive apparatus in motion. The movement supporting the Palestinian people is the victim of severe repression by the judicial authorities. Criminal prosecution can also be initiated by a civil party that has suffered damage as a result of an offence (usually by the company concerned).

Criminal penalties are imposed by a judge. They always follow an investigation conducted by the public prosecutor and the police (information) or by an investigating judge (investigation). The fact that a file has been opened in your name and that you have been arrested or questioned does not automatically mean that legal proceedings will follow.

If you are summoned in the context of such an investigation, do not take any action without consulting a solicitor and contact the legal team. If you are in the same situation as several other people and you wish to do so, we recommend that you consider a joint defence strategy.

Below, we provide a broad but incomplete analysis of the criminal charges that can be used against acts of civil disobedience. We are not aware of the action you are planning to take, so our analysis is not exhaustive. We begin by explaining the concepts of participation in an action before discussing some of the charges.

Participation in a criminal offence

When a criminal offence is committed, you may be considered a perpetrator or accomplice under the following conditions.

1. Perpetrator

The Criminal Code defines the term "perpetrator" as follows (Art. 66): 'Those who carried it out or who directly participated in its execution;

- Those who, by some act, assisted in its execution in such a way that without their assistance the crime or offence could not have been committed;
- Those who, by means of gifts, promises, threats, abuse of authority or power, malicious machinations or stratagems, directly incited this crime or offence;
- Those who, either by speeches at meetings or in public places, or by writings, printed matter, pictures or emblems hung up, distributed or sold, offered for sale or displayed in public, directly incited its commission, without prejudice to the penalties imposed by law on those who incite crimes or offences, even if these incitements have not

been followed up.

It is not necessary to have been present to have provided indispensable assistance in the commission of a criminal offence.

2. Accomplice

The Criminal Code defines the term accomplice as follows (Art. 67): "Those who gave instructions to commit the crime;

- Those who provided weapons, instruments or other means used in the crime or offence, knowing that they would be used for that purpose;
- Those who, except in the case referred to in § 3 of Article 66, knowingly and willingly aided or assisted the perpetrator or perpetrators of the crime or offence in the acts that led to or contributed to it, or in the acts that led to or contributed to it."

The concept of accomplice is interpreted broadly. It refers to persons who did not provide indispensable assistance in committing the offence, but did provide useful assistance, such as giving instructions, providing tools or instruments in the knowledge that they would be used, and persons who helped or assisted the perpetrator of the offence. The person must behave 'consciously and voluntarily' in a manner that contributes to the commission of a crime. This means that the person consciously wanted to carry out the prohibited behaviour and its consequences. He knows or should know that a particular crime will be committed. A typical example: a group of activists is preparing to block a factory. An activist blocking the main entrance does not know that another activist intends to spray graffiti inside the factory. He did not intend to participate in tagging a building. However, if the activist blocking the entrance sees the other activist going inside with spray cans, he should have known and becomes an accomplice.

The criminal classification of offences committed

We list a series of offences that could potentially occur during direct action. As we have no knowledge of the action or its consequences, we list a series of hypothetical examples.

You can read the articles to which we refer in the Criminal Code.

- Graffiti and damage to property (Art. 534 et seq.);
- Destruction of fences (Art. 545 et seq.)
- Rioting: any attack on or resistance to a police officer (Art. 269 et seq.)
- Destruction of equipment for generating electricity (Art. 523 et seq.);
- Destruction or damage to foodstuffs, goods or other movable property (Art. 528 et seq.)
- Theft (Art. 461 et seq.).

3. Civil liability (claim brought by a natural person or legal entity)

If you commit an offence in Belgium (any criminal act or negligent behaviour may constitute an offence) that causes damage, you are liable and may be summoned to court, where you may be ordered to pay full compensation for the damage, which can sometimes be a large amount.

A civil conviction may be combined with a criminal conviction if damages are to be paid. The civil complaint may be based on the criminal investigation.

A civil conviction does not lead to a criminal record, only to the payment of the damage caused. It is up to the party who believes they have suffered damage to prove the full extent of it, with supporting documents and evidence that must be communicated to all parties in the proceedings and to the court for discussion. A bailiff may be sent to the scene to draw up a report. Ignore them and do not accept any documents from them.

SPECIFIC RISKS FOR CERTAIN PERSONS

Specific risks for persons without the Belgian identity.

We recommend the following:

- For Europeans who come to Belgium solely for an action, there are no particular risks. In the worst case, they run the risk of being repatriated to their country of origin after their arrest.
- For Europeans with a residence permit in Belgium, the risk of this permit being jeopardised by participation in this action is very small. This is different if the person commits more serious offences.
- For non-European foreigners who wish to participate in an action, everything depends on the uncertainty of their stay in Belgium.
- In principle, there are no specific sanctions for foreigners who participate in an action (the possibilities for administrative sanctions, criminal prosecution and civil liability are the same as for nationals). However, criminal prosecution or conviction may have consequences for their residence status in Belgium. We advise persons with a limited residence permit (AI, card A, F, E) not to participate.
- For persons without a residence permit, arrest can lead to an obligation to leave the territory, with possible detention in a closed centre. When an undocumented person is arrested, the police officers send a report to the Immigration Office and await their decision. There is therefore a real risk of an order to leave the country, transfer to a detention centre or to the airport, etc.

Specific risks relating to minors.

Minors do not commit criminal offences, but rather “acts that are considered criminal offences”. The juvenile court decides on this. The law requires the judge to give preference to so-called restorative measures. These are aimed at reintegration and education, but the juvenile court judge may decide to place a young person in an IPPJ if there is a danger to society.

Minors can be given a GAS fine. They can also be ordered to pay compensation in civil proceedings through their parents, who are also convicted (even if they are not present at the proceedings).

Specific risks for non-white people, women and queer people.

Although it is impossible to be exhaustive, the legal team would like to draw attention to the following points: Racialised persons (with or without a residence permit, with or

without (dual) nationality) are at greater risk of being targeted and suffering more during contact with the police and during their arrest (no access to rights associated with arrest). Women and queer individuals are also at greater risk of experiencing such situations (stigmatisation, ridicule, harassment, violence, no access to rights associated with arrest, etc.).

During a body search (see definition below), individuals must be searched by persons of the same gender as that stated on their passport/identity card. For this type of search, the law stipulates that it must be carried out by a police officer of the same gender as the person being searched. As soon as someone is asked to undress, they may be asked to do so in a closed room where only the searchers are present (the law does not mention this, but it is not prohibited). For persons from the LGBTQI+ community, the gender stated on your identity card is the only one that counts for the police. If you have had a change in your civil status entered in your passport/identity card, the new registered gender is valid.

Please note! The legal team has identified the specific risks for people without Belgian nationality, minors, non-white people and LGBTQI+ people, so that everyone can discuss these risks within their affinity groups. What to do if this happens? How can we support each other? How can I look objectively at what happened to me? Etc. Some tips for supporting people who are at greater risk when in contact with the police: Do not let the police isolate people. Critical moments: getting on the bus, getting off the bus, entering the cell. Pay attention to the dynamics around you, how the police behave towards others. Support transgender people so that they are treated correctly according to their gender. Follow-up after the action: check-in, possible support in bringing violence to the attention of the media (if desired), etc.

Identity checks

In Belgium, only police officers, whether in uniform or plain clothes (but the latter must be able to prove their status), are allowed to ask you for your identity card in a public place (security guards or security agents are not allowed to do so). They may use force to seize any identity document that you refuse to hand over.

However, if you do not have any identification with you, the police cannot force you to reveal your identity. In that case, however, you risk a fine of between £208 and £4,000 and/or administrative detention for identity checks. Impersonating someone else or using false documents may be considered an offence.

Please note: if you cannot prove that you have a residence permit for Belgium, you may be placed in a closed centre for undocumented migrants. In serious cases, your residence permit may also be revoked and you may be deported.

Identity investigation through an investigation

If you are identified during the action or through an investigation after the action, there is a good chance that you will be prosecuted. If you caused economic damage, the company may claim compensation. Therefore, it is wise to avoid being identified. Here we discuss (1) the anonymity strategy and then (2) the precautions you can take to avoid being identified by a possible investigation.

Anonymity strategy

Mass actions sometimes employ the anonymity strategy. When the police arrest hundreds of people, the activists are often released without their identities being known. The mass nature of the action ensures the success of this strategy.

For actions involving fewer activists, this strategy is less effective; the police can then more easily detain you for longer (up to 24 hours for administrative detention and 48 hours for judicial detention (see the section on detention), and fewer resources are needed to establish your identity.

We recommend that you discuss within your group whether you want to remain anonymous and how you can arrange this. We also recommend that you discuss what you will do if you are transferred to a closed center.

Precautions to avoid being identified during an investigation

The police and/or an investigating judge can use a wide range of means to track down individuals. Please note: without neglecting your good reflexes in the event of a thorough investigation, it is crucial that you cannot be identified using the basic means employed in a police investigation:

- The basic means available to the police:
 - Surveillance cameras;
 - During an investigation, not only the images from the cameras at the location itself are viewed, but also those from all cameras in the surrounding area. Ensure that you are not recognisable on any cameras in the surrounding area and that no connection can be made with the images from the cameras focused on the location itself. Example: do not take the train to your destination wearing the same clothes you will wear during the action.
 - Ensure that you are not recognisable on these cameras and do not wear anything that could reveal your identity (e.g. number plate, easily recognisable clothing, distinctive logo, etc.).
 - Public transport cameras are also reviewed. The data is then linked to the ticket used. Do not use a Mobib card.

The videos and photos shared by the activists themselves on social media;

- If they have a suspect, these images will be compared with images of you that are available on social media.
- The interrogation of suspects, witnesses, etc.
- The investigation of all traces left at the crime scene (for example: your grandmother's glove left at the crime scene with your name written on it, the USB stick containing data (even deleted data!) that could identify you, a tag 'signature' for which you have already been identified, etc.
- Calling in the forensic service to collect evidence (fingerprints, DNA, etc.) that could identify you.
- etc.

In the case of a more thorough investigation, which often requires a judicial inquiry to be opened:

- Determining the location of a telephone, the places where the telephone has 'logged in'
- Seizing your computer, your telephone;
- Recording the websites you have visited;
- The social networks you have visited, the people you are in contact with on social networks, your publications, etc.;
- Installing listening devices, shadowing, etc.
- Etc.

ARRESTS

There are two types of arrest: administrative arrest (1) and judicial arrest (2).

Administrative arrest

→ An administrative arrest can be made anywhere and at any time.

In principle, it is only permitted in the following cases:

- If you obstruct the police in carrying out their duty to ensure free movement;
- if you are actually disturbing public order;
- if there are reasonable grounds to believe, based on your behaviour, material evidence or circumstances, that you are preparing to commit an offence that seriously endangers public order or safety, and to prevent you from committing such an offence;
- if you commit an offence that seriously jeopardises public order or safety, with the aim of ending this offence.

→ Administrative detention may not exceed 'the time necessary in view of the circumstances justifying it', with a maximum of 12 hours from the moment you are no longer free to come and go. If you are arrested for disturbing public order, your arrest may not exceed the time necessary to restore calm at the scene of the incident.

→ If you remain at the police station for more than 12 hours, this basically means that your arrest is judicial (and that you are therefore accused of committing an offence or a crime).

Interrogation during administrative arrests

In the case of an administrative arrest, police officers do not, in principle, have any offence to charge you with and therefore have no reason to question you, as no investigation or trial is planned. The law does not provide for questioning in this context and you will not be able to contact a solicitor. However, the police may try to question you informally (for example, about the action you have just taken, the political movement, your contacts, etc.). This search for information may serve to supplement their files. It is therefore strongly recommended that you refuse to answer. It is important to remember that you are never obliged to answer their questions, except when you are summoned as a witness

by an investigating judge. In the event of a judicial arrest, an interrogation may take place.

Judicial arrest

- A judicial arrest takes place when you are caught in the act or on the decision of the public prosecutor or the investigating judge if there are indications that you are guilty.
- If your administrative arrest becomes judicial, you can be detained for a maximum of 48 hours from the moment you are no longer free to come and go.
- After this 48-hour period, only an investigating judge (or a juvenile court judge for minors) can decide to extend your detention by issuing a detention order (with a copy of all your interrogations and interviews), after questioning you, possibly in the presence of your lawyer, which will lead to provisional detention in prison. This is only possible if you are accused of a crime punishable by more than one year in prison.
- This type of arrest does not in itself lead to a criminal record, as this is the result of an actual conviction after a trial.

You will probably be questioned by the police.
You have the right to a solicitor.

Interrogation during judicial arrests

In the event of a judicial arrest, you will likely be questioned by the police.

By the police

During your interrogation, you have the right to legal assistance. Make sure you have a list of trusted solicitors to hand. If you have not chosen a solicitor or if your solicitor is unavailable, one will be appointed by the duty roster organised by the Bar Association. We advise you not to waive your right to a solicitor. Even if it is an appointed solicitor, it is better to have a solicitor than no solicitor at all!

The right attitude during an interrogation always depends on the context, so we do not have a definitive answer to the question of what attitude you should adopt. Your solicitor, even if they are not the solicitor of your choice, is your ally. Discuss with them what attitude you should adopt. Here are some things to keep in mind if you are being questioned without a trusted solicitor:

- Never give new information to the police. You have the right to remain silent. In the presence of the police and in the absence of your trusted solicitor, it is often best to remain silent and indicate that you have nothing to say.
- Never give the police access to your phone during an interrogation.

You have the right to read the report of the interrogation again, but you are not obliged to sign it after the interrogation. This refusal cannot result in sanctions. In the worst case, the police officers will be unkind to you or try to convince you that it is in your interest to sign, or that you will be released more quickly if you sign (which is not really true). Signing an incorrect report can be very damaging.

If you do decide to sign, you have the right to read the report carefully (or have it read to you by a police officer) and to have your statements corrected or supplemented. Sometimes police officers refuse to correct the text of the response. They leave the

disputed version unchanged and add your corrections separately at the end of the document. It is strongly recommended that you read the report again to check everything, because everything in it can be used against you!

By a magistrate

After this initial interview, you may be interviewed by the public prosecutor and, if the issuance of an arrest warrant is being considered, you will be questioned by an investigating judge.

Under certain circumstances, particularly depending on the seriousness of the charges against you, the investigating judge may decide to issue an arrest warrant after the interrogation. In that case, you will remain in pre-trial detention for more than 48 hours. That is when you really need to start worrying. Currently, judicial arrests in the context of militant actions are rarely followed by the issuance of an arrest warrant.

During questioning by a magistrate, you should behave differently than you would with the police. Although it is generally better to explain certain things, it all depends on the situation. You should always be careful not to incriminate yourself or others. Consult with your solicitor and challenge him or her if you are unsure about what they are suggesting!

THE COURSE OF AN ARREST

The duration of your arrest begins at the moment you are no longer able to move freely. It is therefore important to remember what time you were deprived of your liberty, as they are obliged to release you 12 hours (or 48 hours) later.

Try to keep yourself occupied in a constructive manner. An arrest is frustrating because you have no control over the situation: be aware of this in advance.

Remain calm during your arrest, do not seek unnecessary conflict, resist provocation, but be firm in the face of any outbursts.

Officials and police officers may only handcuff you in the following cases: during transport, transfer and supervision of detainees or during the supervision of a person under administrative or judicial arrest, if circumstances so require. The police have been convicted several times for handcuffing persons under administrative arrest when circumstances did not justify it.

Your identity will be recorded in the arrest register. You can sign this after reading it carefully (if it is incomplete, incorrect or incomprehensible, do not sign it).

You may be searched.

- When you have just been arrested, police officers are always allowed to conduct a superficial search (checking your luggage and superficially touching your body and clothing) to ensure that you cannot attack them while being transported to the police car and police station (security search). This search must not take longer than is necessary for this purpose and the person may not be detained for more than one hour for this purpose.

- The police may carry out a “body search” before placing you in a cell at the police station to ensure that you are not carrying any items that are dangerous to yourself or others, or that could facilitate an escape.
- However, a search requiring you to undress is only permitted “if there are individual indications that justify this and if the intended purpose cannot be achieved by searching the clothing and palpating the body, nor with the aid of a metal detector or any other technical means”. Undressing must be done gradually, in stages: the person first bares their upper body and, after getting dressed again, removes their undergarments. The search involving complete undressing must be recorded in the official report, stating the indications that gave rise to it. It is prohibited to carry out systematic or collective searches involving complete undressing.
- The searching of minors requiring them to undress is only permitted on the orders of the public prosecutor.
- Finally, a physical examination may only be carried out by a doctor, either with your consent or on the orders of the investigating judge or the public prosecutor. Otherwise, it constitutes an abuse of power.

The police may ask you to hand over all your personal belongings and place them in a sealed bag in your presence. You will then be asked to sign a receipt (declaring that these items belong to you) and you will get the bag back when you are released. This document is not a legal document. Some police officers will return the items despite your refusal to sign the receipt, others will not.

Take your medication if you need it. It must be identifiable, for example in its blister pack.

Make sure you do not have anything with you that could be incriminating (drugs, objects that could be considered weapons, such as a knife, a box cutter, scissors, etc.).

To prevent the police from easily accessing the contents of your mobile phone, you should lock it with a code (of at least 8 characters). Disable fingerprint and/or facial recognition unlocking.

If the police ask you to give them access to your mobile phone, you have the right to refuse, which is almost always in your best interest. However, if you are presented with a decision by an investigating judge requiring you to provide the unlock code, refusing to provide this code, when you know it, is punishable by up to three years in prison. In practice, this decision is not made on the day of your arrest, so always take the time to discuss the situation with a solicitor.

In short, systematically refuse to give the police access to your mobile phone.

There have been cases where the police have tried to force people to unlock their phones using their fingerprints or facial recognition. This is illegal, but if they succeed, there is a risk that the evidence obtained will still be used against you.

It is also possible that you will not be searched and that you will be allowed to keep your personal belongings. It is therefore a good idea to bring something to drink, eat and read with you.

The police may also seize anything that was used to commit an offence or any “suspicious” objects. You have the right to request a list of the items seized.

The police may want to take photographs or your fingerprints. This is not regulated by law, but by circulars. It is therefore a legal grey area. It is not a criminal offence to refuse, but bear in mind that the police can force you to do so.

DNA sampling is reserved for certain investigations (rape, murder, etc., when there is DNA to compare).

Before you are released, you will be asked to sign the register for your release again.

Your rights during an arrest

- Right to information about the legal and specific reasons for your arrest; the maximum duration (12/48 hours), what will happen; your rights in connection with the arrest; the possibility of using force if you resist, and this in a language you understand.
- If the solicitor (or another member of their firm) is not available within 2 hours, the police must allow you to make a confidential call to a duty solicitor.
- Right to notify a trusted person (the police officer will notify this person).
- Right to medical assistance + to be examined by a doctor.
- Right to assistance from an interpreter.
- Right to water and food.
- Right to sanitary facilities.
- We strongly advise you to wait until a solicitor is available to assist you during your interrogation.
 - However, if this is not the case, we remind you that you can exercise your right to remain silent.
 - During an interrogation, you have the right to say 'I have nothing to say' or 'I am exercising my right to remain silent' or to remain silent.
 - The police officers are familiar with this attitude and even if they pretend to be surprised, they know that you are within your rights.
 - If you appear sufficiently determined, the interrogation will be over quickly. You may be placed in a cell for a few hours before another attempt is made. Maintain the same attitude.
 - Do not get caught up in a series of initially innocent questions. Normally, police officers do not have the right to lie in order to obtain information. However, they may lead you to believe that remaining silent 'will make your case worse' or 'extend your pre-trial detention'.
 - It is advisable not to make a statement, as anything you say can be used against you.
 - In any case, it is in your best interest to remain polite and defend your right to remain silent, even if some officers provoke you, otherwise you run the risk of being accused of insulting a public official. In principle, you will remain anonymous.

However, if your identity is revealed, we remind you of your rights regarding the interrogation report: you have the right not to sign anything. You have the right to reread the interrogation report, but you are not obliged to sign it (no penalty). Signing an incorrect report can be very damaging. In general, it is VERY IMPORTANT not to sign any document (report, register, etc.) without being sure that it corresponds to what actually happened.

WHAT TO DO IN CASE OF POLICE VIOLENCE?

If you are a victim of police violence (stigmatisation, ridicule, harassment, abuse, denial of rights during arrest, etc.), we recommend that you contact the following organisations:

- Police Watch (<https://policewatch.be/page>). This is the observatory for police violence of the League for Human Rights, which the League for Human Rights joined in 2021. This organisation has a telephone helpline and offers a listening ear, information and advice.
- The observatory for police violence (<https://www.obspol.be/>). This observatory cannot offer you detailed assistance, but it provides a platform for testimonies of police violence and a tool for addressing politicians.
- Committee P (permanent committee for the supervision of police services, i.e. the external supervisory body for police services). Committee P receives complaints and conducts investigations. It reports to Parliament on the functioning of the police. It does not have the power to sanction police officers (either criminally or disciplinarily), but it can highlight certain issues relating to the function (<https://comitep.be>) and refer a complaint for investigation in the event of a suspected offence by a police officer. We also recommend that you try to find out the police officer's serial number and keep as much evidence as possible (if you can) of these actions (witness statements from other people, a medical certificate from your doctor, etc.).